

1 objasnim.

2 U maju 1995. godine, kada su rakete *Orkan* lansirane na Zagreb, zvanična
3 verzija je bila da je gospodin Milan Martić naredio da se te rakete ispale.
4 Dakle, to je bila zvanična verzija koju sam ja isprva dobio. Međutim, nedugo
5 nakon toga, kao što sam rekao, čuo sam da su rakete *Orkan*, zapravo, bile
6 usmjerene na vojne ciljeve, tj. objekte, kao što sam jučer rekao.

7 Također sam rekao da je, ukoliko je predsjednik Milan Martić donio takvu
8 odluku, da je to bilo zbog toga što on nije želio da njegovi podređeni budu
9 smatrani odgovorni za ispaljivanje tih raketa, nego je on kao predsjednik želio
10 sâm donijeti takvu odluku. To je nešto što sam saznao kasnije. U svakom slučaju,
11 ja nisam promijenio ono što sam napisao. Ja ustrajem na onome što sam napisao,
12 jer je to bila zvanična verzija i to je bilo ono s čim se predsjednik Martić
13 kasnije suglasio. Kasnije sam shvatio da on nije bio taj koji je izdao
14 naređenje.

15 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Oprostite. Da Vas prekinem. Razumijem
16 što ste mi rekli. Ono što Vas pitam je: što ste Vi učinili nakon što ste saznali
17 kakva je ispravna verzija događaja da ispravite utisak koji je svijet stekao?

18 O: Pa, ja to radim sada ovdje pred Međunarodnim sudom. Vi ste mi
19 postavili pitanje, ja sam odgovorio na to i to u skladu sa mojom savješću i onim
20 što znam.

21 Ukoliko gospodin Milan Martić bi od mene zatražio da izmijenim svoju
22 izjavu, ja bih to uradio, ali ja sam vama prenio ono što mi je moja savjest
23 govorila. Ja sam sve izgubio, da budem iskren. Ja sam prekinuo sa karijerom,
24 prekinuo sa odnosom. Nemam razloga da kažem nešto što bi bilo suprotno istini.

25

26

27

28

29

30

1 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Ja Vas shvaćam da Vi kažete da Vi
2 ispravljate svoju pogrešku ovdje u sudnici, ali to je nešto što će čuti samo oni
3 koji prate zapisnik ovog suđenja. Oni koji su pročitali Vaš članak neće saznati
4 za Vaš ispravak. Kada se - takva je uobičajena praksa - rade ispravci stvari
5 koji su bili objavljeni u medijima, to se onda radi u onim medijima u kojima je
6 greška bila objavljena.

7 O: Gospodine predsjedniče, ja bih rado to uradio, ali ne mislim da je to
8 relevantno. Mislim da je...

9 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] U pravu ste. To nije relevantno. Moje
10 pitanje se ne tiče budućih događaja. Ono što sam ja Vas pitao je: da li ste bilo
11 šta ranije uradili? Da li ste na neki način napravili ispravku da ispravite
12 mrlju na savjesti, pošto ste čovjek koji govori istinu, a Vi očigledno do sada
13 niste napravili ništa, osim do ovog trenutka kada ste počeli o tome govoriti
14 Sudu.

15 O: Mislim da je najvažnije da ja kažem istinu upravo tu u Sudu, pred
16 vama, časni Sude.

17 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala.

18 SUDAC HOEPFEL: [simultani prijevod] Mogu li samo pitati što točno znači
19 ovo što ste nam rekli kad ste rekli da ste kasnije saznali da zvanična verzija
20 nije ono što se dogodilo? Dakle, kao prvo, rekli ste, zvanična verzija je bila
21 da je Milan Martić, optuženi u ovom predmetu, naredio da se izvrši to
22 granatiranje. To može značiti dvije stvari. Jedan, da je on naredio da se gađaju
23 oni ciljevi koji su na kraju i bili pogođeni ili, drugim riječima, da se bez
24 nekog direktnog cilja jednostavno gađa Zagreb, ili može značiti da je neko drugi

25

26

27

28

29

30

1 izdao naređenje, jer mi se čini bilo dvosmisleno.

2 O: Ja se izvinjavam ako nisam bio jasan u onom što sam rekao. U mojoj
3 svijesti je to jasno. Ja sam kasnije saznao od pratilaca i ljudi koji su bili
4 radili s gospodinom Martićem da on nije naredio granatiranje, ali da je preuzeo
5 odgovornost za to jer je on smatrao da odluka njegovog podređenog... da on kao
6 predsjednik treba preuzeti odgovornost za to.

7 SUDAC HOEPFEL: [simultani prijevod] A koja je bila ta osoba koja je
8 donijela tu odluku, u skladu s onim što ste kasnije, kao što ste rekli, saznali?

9 O: Ja ne znam, gospodine. Nisam dobro upoznat sa načinom kako je
10 funkcionirala RSK-a, barem kako je hijerarhija RSK-a izgledala.

11 SUDAC HOEPFEL: [simultani prijevod] Ja sam Vas pitao što ste kasnije
12 saznali. Rekli ste da ste saznali da optuženi Milan Martić nije bio taj koji je
13 izdao to naređenje. Dakle, da li ste saznali kasnije i ko je izdao to naređenje?

14 O: Ne znam njegovo ime, ali znam da je on bio podređen gospodinu
15 Martiću.

16 SUDAC HOEPFEL: [simultani prijevod] Ali funkcija njegova? Da li je on
17 direktno podređen? O tome ne znate ništa?

18 O: Ja se izvinjavam. Nažalost, ne znam.

19 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] U vezi sa ovom zadnjom točkom, naime
20 s time da je gospodin Martić preuzeo odgovornost kao predsjednik, Vi ćete se
21 složiti da bi odgovornost i ovako, i onako pala na njega i *de facto*, i *de iure*
22 upravo zbog toga što on jeste bio predsjednik.

23 O: Kako *de iure*, a tako i što se tiče časti, jer se tu radilo o obrani
24
25
26
27
28
29
30

1 civilnog stanovništva od agresije. To je bilo u samoobrani. To je bilo logično,
2 čak i časno, da se preuzme takva odgovornost.

3 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala.

4 Ima li pitanja koja proizlaze, gospodine Peroviću?

5 G. PEROVIĆ: Časni Sude, vrlo kratko. Hvala Vam.

6 Dalje ispituje g. Perović:

7 P: Gospodine Barriot, Vi ste tokom jučerašnjeg ispitivanja na pitanja
8 Suda, a čini mi se, i prilikom unakrsnog ispitivanja govorili o muslimanskim
9 izbeglicama iz, kako ste rekli, tzv. Bihačkog džepa. Pomenuli ste broj od 40.000
10 takvih izbeglica.

11 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Kako to proizlazi iz pitanja Vijeća,
12 gospodine Peroviću? Ne sećam se da je bilo koji od sudaca pitao o Muslimanima,
13 ali, ako me možete podsjetiti, izvolite.

14 G. PEROVIĆ: Časni Sude, odnosno časni sudija Moloto, da ste baš Vi
15 pitali o muslimanskim izbeglicama i u RSK-a i o njihovom položaju u RSK-a, pa
16 ste čak postavili pitanje, koliko se sećam, zbog čega nisu otišli u Hrvatsku.
17 Moje pitanje je vezano upravo za taj deo Vašeg ispitivanja.

18 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Ja se izvinjavam.

19 G. PEROVIĆ:

20 P: Gospodine Barriot, dakle, ako sam Vas dobro razumeo, radi se o
21 muslimanskim izbeglicama iz susedne države Bosne, je li tako?

22 O: Da, to je tačno. Oni su došli iz Bihačkog džepa, iz područja Velike
23 Kladuše.

24 P: Dakle, to nisu ljudi koji su pre toga živeli u RSK-a?

25

26

27

28

29

30

1 O: Ne. Njih se može smatrati izbjeglicama koji su se našli u RSK-a.

2 P: I, ako sam Vas dobro razumeo, oni su kao izbeglice utočište našli u
3 RSK-a?

4 O: Da, upravo tako. Oni su potražili utočište u kampovima Turanj i
5 Vadrogeja /fon./ /u engleskom transkriptu: "Betanija i Turan"/. Ja Vam kažem da
6 sam ja bio tamo. Ja sam posjetio te lokacije. Vidio sam izbeglice, posebno sa
7 gospodinom Bertrandom Dupasquier, koji je bio iz UNHCR-a, i mi smo vidjeli sve
8 te izbeglice.

9 P: Časni sudija Moloto Vas je upitao zbog čega ti ljudi nisu otišli iz
10 Bosne u Hrvatsku. S tim u vezi je moje pitanje: da li Vam je poznat stav
11 hrvatskih vlasti u ono vreme prema mogućem prelasku tih izbeglica iz Bihaćkog
12 džepa u Hrvatsku? Da li znate nešto o tome?

13 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Gospodine Peroviću, mislim da je
14 pitanje: zašto ne odu u druge dijelove bivše Jugoslavije, gdje je situacija bila
15 bolja nego u Krajini?

16 G. PEROVIĆ:

17 P: Razumeli ste ovo preciziranje pitanja, gospodine Barriot? Juče je
18 bilo pitanje: zbog čega su otišli u RSK-a? Zbog čega nisu otišli u Hrvatsku,
19 Srbiju ili bilo koji deo bivše Jugoslavije? Da li možete Vi da nam kažete zbog
20 čega nisu?

21 O: Da, zbog veoma jednostavnog razloga. To je bilo najbliže područje
22 gdje su ih htjeli prihvatiti, a također hrvatske vlasti nisu htjele prihvatiti
23 muslimanske izbeglice.

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Hvala. Odgovorili ste unapred na moje pitanje.

2 Ja nemam više pitanja za Vas, gospodine Barriot. Zahvaljujem Vam.

3 G. PEROVIĆ: Časni sudije, završio sam sa svojim pitanjima.

4 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala, gospodine Peroviću.

5 Gospodine Black, izvolite.

6 G. BLACK: [simultani prijevod] Samo sam se preselio na drugo mjesto.

7 Dosta je nespretno sa ovakvim mikrofonom, ali...

8 Dalje unakrsno ispituje g. Black:

9 [Tužitelj ispituje putem prevoditelja]

10 P: Gospodine Barriot, nije li točno da su Muslimani koji su bježali iz
11 srpskih područja Bosne i Hercegovine odlazili u Hrvatsku? Sada ne govorim o
12 Bihaćkom džepu, nego iz drugih mjesta iz Bosne i Hercegovine. Odatle jesu
13 Muslimani bježali u Hrvatsku, zar ne? Ili možda ne znate ništa o tome?

14 O: Ne, ne, ne. Ja jako dobro znam kakva je bila situacija. Vi
15 zaboravljate jednu stvar. U to vrijeme gospodin Fikret Abdić od septembra 1993.
16 je proglasio autonomnu pokrajinu Zapadnu Bosnu. Dakle, to su bili Muslimani koji
17 su bili lojalni Fikretu Abdiću, i Izetbegovićeva Vlada i 5. korpus su željeli da
18 ih eliminiraju. S tog mjesta gdje su bili u Bihaćkom džepu, oni nisu mogli
19 nikamo drugdje ići jer bi bili ubijeni.

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Oprostite što Vas prekidam. Ja sam Vas pitao za područja koja nisu
2 bila sam Bihaćki džep, a, ustvari, nisam ni zaboravio ovo što ste govorili o
3 Bihaćkom džepu. U svakom slučaju, odgovorite na moje pitanje: da li su Muslimani
4 bježali iz drugih dijelova Bosne i Hercegovine u Hrvatsku?

5 O: Koliko ja znam, ne, a ako da, onda u malim brojevima.

6 P: Da Vas pitam u vezi s nečim što Vas je danas pitao sudija Moloto, u
7 vezi sa vaših izmjena izjave u vezi s onim što ste napisali da je gospodin
8 Martić naredio granatiranje Zagreba. Vi, zapravo, ne samo da to niste ispravili,
9 nego ste to ponovili u članku u septembru 1997., a i ponovo u svojoj knjizi iz
10 2003., "Svjedočenju o Srbiji", zar ne?

11 O: Ali nije bilo razloga da se mijenja ono što je bilo napisano,
12 nikakvog, u tome što sam pisao. Ja nisam davao iskaz pred sudom. Danas tek to
13 radim.

14 P: Da li je možda pravo objašnjenje toga što nije bilo razloga za
15 izmjenu to što je ona bila istinita i točna, i Vaš razlog, jedini razlog zbog
16 kojeg danas mijenjate stroj /sic/ jer se bojite da ćete nanijeti štetu gospodinu
17 Martiću i argumentaciji njegove Obrane.

18 O: Ne, ne, ne. To je u potpunosti krivo. Vi mi stavljate riječi u usta
19 koje ja nisam rekao. Ja sam opisao kakvu je odgovornost imao i kakve je odluke
20 donosio predsjednik Martić. Danas me se pita o tome šta znam, šta mi govori moja
21 savest i to su dve stvari koje su različite. Ja nemam tu dvostruke standarde.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 G. BLACK: [simultani prijevod] Nemamo tu više pitanja, časni Sude.

2 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala Vam, gospodine Black.

3 Gospodine Barriot, hvala Vam što ste došli da date iskaz pred
4 Međunarodnim sudom. Ovime je završio Vaš iskaz. Možete se povući. Hvala.

5 SVJEDOK: [simultani prijevod] Hvala Vama, gospodine predsjedavajući.

6 [Svjedok se povlači]

7 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Gospodine Milovančeviću?

8 G. MILOVANČEVIĆ: Hvala, časni Sude. Odbrana poziva svedećeg...sledećeg
9 svedoka. To je Nikola Dobrijević. Nikola Dobrijević će takođe svedočiti uživo,
10 kao i prethodni svedok, gospodin Barriot. Razlozi za ovakav postupak su isti kao
11 i kod gospodina Barriota.

12 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala Vam.

13 G. WHITING: [simultani prijevod] Časni Sude, oprostite. Nadam se da se
14 ovo ne računa kao administrativno pitanje, jer bi to značilo da sam prekršio
15 svoju zakletvu, a nadam se da nije. Imam dva pitanja u vezi sa ovim svjedokom.
16 Prvo se veoma lako može riješiti, međutim drugo je možda malo teže.

17 Mi smo dobili detaljni sažetak po pravilu 65ter za ovoga svjedoka
18 otprilike prije sat i pô vremena od početka rada sudnice danas. Prije toga smo
19 dobili jako, jako kratak i nejasan sažetak prema pravilu 65ter. Ponavljam, dvije
20 detaljne stranice smo dobili dakle prije sat i pol. Ja imam primjerke za Vijeće,
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 ako želi...

2 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Ja ću biti itekako zahvalan jer sam
3 ja svoj primjerak ostavio u kancelariji.

4 G. WHITING: [simultani prijevod] Uz pomoć poslužiteljice, evo, ja bih
5 molio da se podijeli ovih nekoliko primjeraka.

6 Imamo dva povezana pitanja. Kao prvo je pitanje *timinga*, dakle kada je
7 to napravljeno, a drugo je sam sadržaj, koji se tiče ovog sažetka.

8 Dakle, kao prvo, *timing*. Sat i pol vremena prije početka rada sudnice,
9 to stvarno nije dovoljno vremena. Ako mi je dozvoljeno da nastavim sa unakrsnim
10 ispitivanjem u ponedjeljak, onda nije problem - i bojim se da će tako i biti.
11 Mislim da je sljedeći svjedok zakazan za utorak, tako da mislim da je to ono
12 pitanje koje će se najvjerojatnije lako riješiti, ako se Vi slažete, kao i
13 Obrana, da ja počnem sa unakrsnim ispitivanjem u ponedjeljak.

14 Ono što je možda malo teže je to što želim napomenuti da u tom sažetku
15 prema pravilu 65ter ima cijeli niz tema koje, prema mom tvrđenju, obuhvaća
16 odluka Vijeća od prošlog tjedna koja se bavila time kojim pitanjima ne želi
17 Vijeće da se više bavimo, kao što su *tu quoque* i stvari koje su izvan opsega
18 optužnice ili nisu relevantne za nju.

19 Ne znam da li biste željeli da samo iznesem sažetak svojih problema ili

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 da se jednostavno bavimo time kako stvari nailaze.

2 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Dakle, kažete da ima pitanja koja su
3 irelevantna u ovoj posljednjoj izjavi?

4 G. WHITING: [simultani prijevod] Tako je.

5 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] A ja je još, nažalost, nisam stigao
6 pogledati.

7 G. WHITING: [simultani prijevod] Da, shvaćam. Ova zadnja izjava, mislim
8 da je to najbitnije. Mislim da je ona najbitnija.

9 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Gospodine Milovančeviću, da li možete
10 Vi odgovoriti na ova dva pitanja koja je pokrenula Obrana /sic/?

11 G. MILOVANČEVIĆ: Da, vrlo kratko, časni Sude.

12 Sve što je rekao kolega tužilac u pogledu vremena prijema ovoga
13 izveštaja je potpuno tačno i Odbrana je saglasna da, ukoliko Veće tako odluči,
14 da kolega tužilac može da vrši unakrsno ispitivanje u ponedjeljak. Zaista je
15 vreme kratko. Nama je svedok pre kratkog vremena došao, i zbog promene plana u
16 broju i ličnosti svedoka koji će svedočiti mi smo došli u poziciju... To je
17 objašnjenje za ovu kratkoću vremena, zbog koga se izvinjavamo poštovanom kolegi
18 tužiocu.

19 Što se tiče ovih tema, najpre pitanje odbrane *tu quoque*. Časni Sude,
20 stav je Odbrane da se pozivanje na taj princip ne može koristiti zato da bi se
21 Odbrani onemogućilo da radi. Vrlo bi bilo providno i naivno da se Odbrana brani
22 na takav način. Mi smo to već nekoliko puta rekli. Drugo, sve u ovoj izjavi se
23 odnosi - što je rečeno... što je za iskaz svedoka rečeno, osim samog kraja - sve
24 se odnosi na stanje na Baniji, dakle u tom ta... tom području Republike Srpske

25

26

27

28

29

30

1 Krajine o kome do sada ništa nismo čuli, dakle nijedno svedočenje o tome, osim
2 onoga šta se dešavalo u jednom, dva ili tri sela, i to šta se dešavalo tačno
3 određenog dana.

4 Svedok govori, dakle, o zbivanjima na tom području koje obuhvata
5 optužnica jednim hronološkim redom. Dakle, ne bavi se, ni načelno, izborima, ni
6 načelno, zengama, ni načelno, hrvatskim MUP-om, ni načelno, planom Z-4, bilo
7 kojim načelnim pitanjem u smislu opšte teme koju smo detaljno obradili, u
8 pogledu kojih smo dobili instrukcije već.

9 Sâm kraj - koji bi ja mogao da prepoznam - sâm kraj ovog sažetka na koji
10 ukazuje kolega tužilac tiče se opet pitanja koja nisu do sada obrađivana. Dakle,
11 to je izvorna izjava svedoka koji će pred vama govoriti ono što zna, a radi se o
12 vrlo bitnim pitanjima za ovo Sudsko veće i za ovaj postupak.

13 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala, gospodine Milovančeviću.

14 Gospodine Whiting?

15 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Oprostite. Prije nego što
16 gospodin Black - ne, izvinjavam se - gospodin Whiting bude odgovorio...

17 Gospodine Milovančeviću, ja nisam shvatila u potpunosti dio Vašeg
18 odgovora koji se ticao *tu quoque*. Da li biste mi, molim Vas, razjasnili to još
19 više? Ne razumijem da li želite prihvatiti ono što je rekao gospodin Whiting ili
20 kažete da biste Vi mogli izvoditi takav oblik obrane? Da li sam Vas dobro
21 shvatila, da možete iznijeti obranu po načelu *tu quoque*?

22 G. MILOVANČEVIĆ: [simultani prijevod] Ne, časni Sude. Žao mi je ako sam
23 bio neprecizan.

24 Želeo sam da kažem da smatramo da prigovor o postojanju odbrane te... *tu*
25
26
27
28
29
30

1 *quoque* ne stoji, da mi to ne činimo, a da bi se korišćenje takvog prigovora
2 moglo čak i upotrebiti - da ne kažem zloupotребiti - tako da se Odbrana
3 onemogućava u radu.

4 Na to sam mislio, ako sam sada bio nešto jasniji...

5 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Da bi se, kažete, mogla Obrana
6 spriječiti u radu u vezi sa konkretnim pitanjima? Ali u odnosu na koja konkretna
7 pitanja i koji dokazni materijal Obrane? Jer Vi, koliko Vas ja shvaćam, kažete
8 da se ona ne bi mogla koristiti kao konkretna obrana, ali dokazni materijali
9 koji bi tvorio temelj za takvu obranu mogao bi biti korišten u drugom kontekstu
10 u odnosu na cjelokupnu argumentaciju Obrane, a to je ono što bih željela da mi
11 razjasnite.

12 G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude, hvala Vam na ovom pitanju.

13 Dakle, Odbrana ima stav da nijednom do sada nije pokušala da se brani
14 primenjujući princip *tu quoque* i kada sam ovo malo pre rekao, želeo sam da kažem
15 da mi samo nastojimo da prikažemo realnom... realnu situaciju u prostoru i
16 vremenu na koje se odnosi optužnica, dakle ne da događaje i činjenice posmatramo
17 istrgnuto iz prostora i vremena, iz konteksta, već da pokušamo stvari da
18 sagledamo u celini da bi se mogla doneti realna... realan zaključak o tome šta
19 su htele jedna i druga strana. U tom smislu sam rekao ovo što sam rekao malo
20 pre.

21 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Hvala, gospodine Milovančeviću.
22 Sada mi je puno jasnije. Zahvalna sam.

23 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Izvolite, gospodine Black, tj.
24 gospodine Whiting.

25 G. WHITING: [simultani prijevod] Ja sam zahvalan na toj zbrci.

26 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Pa, to je crno i bijelo.

27 G. WHITING: [simultani prijevod] Ono zbog čega je meni to drago je jer
28 sam ja star, a on je mlad.

29
30

1 Želio bih napomenuti da postoji cijeli niz paragrafa koje bi mogli...
2 Naravno, prepuštam Vijeću da donese o tome odluku u skladu sa vašom odlukom od
3 prethodnog tjedna. Naprimjer, dakle nakon ovog prvih uvodnih kratkih paragrafa,
4 ima jedna rečenica koja se bavi referendumom u ljeto 1990. Sljedeći paragraf se
5 tiče hrvatskog MUP-a, koji je, navodno, provalio u Petrinju u septembru 1990.
6 godine. Zatim imamo jedan paragraf, pa nakon njega se u paragrafu govori o 26.
7 junu 1991. - Hrvatska proglašava nezavisnosti i hrvatske snage su u Kostajnici.
8 U sljedećem paragrafu se govori o Hrvatskoj vojsci. U sljedećem paragrafu se
9 govori o zločinima nad Srbima u Sisku.

10 Imamo na drugoj stranici cijeli niz paragrafa koja se stvarno tiču
11 pitanja iz optužnice, priznajem, ali onda zadnja tri paragrafa: prvi od njih se
12 bavi Stipom Mesićem i proglašenjem nezavisnosti od strane Hrvatske, a zatim
13 zadnji se bavi operacijom "Oluja" i događajima nakon toga.

14 Meni se čini da su neki, ako ne svi, paragrafi koje sam naveo, da su oni
15 obuhvaćeni odlukom Vijeća, ali, naravno, prepuštam Vijeću...

16 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala. Mislim da je stvarno vrijeme
17 da sada uvedemo svjedoka, a ja ću sada donijeti odluku.

18 Što se tiče prve stavke koju ste pokrenuli, prije nego što donesem
19 odluku, želio bih da mi zagarantirate da ukoliko Tužilaštvo ima namjeru početi
20 sa unakrsnim ispitivanjem u ponedjeljak, da se sa svjedokom i završi u
21 ponedjeljak - potpuno završi sa pitanjima sudaca i pitanjima koja proizlaze iz

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 pitanja sudaca, dakle sa svim.

2 G. WHITING: [simultani prijevod] Da, pod uvjetom da svjedok danas završi
3 sa glavnim ispitivanjem. Ja mislim da bih ja mogao završiti u dvije sjednice sa
4 unakrsno ispitivanje. Dakle, imali biste treću za pitanja sudaca.

5 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] U tom slučaju Tužilaštvo će dakle
6 dobiti mogućnost da sa unakrsnim ispitivanjem počne u ponedjeljak.

7 A na drugu temu, pošto Veće nije imalo dovoljno vremena da ovo pročita -
8 a znam da to nije dugačka izjava, ali nije bilo moguće pročitati je; ja sam imao
9 vremena da čujem argumente - tako da prepuštam Odbrani da ustane kada se bude
10 radilo o irelevantnom ili da pokrene pitanja koja su spomenuta prije nekoliko
11 dana. Kad kažem da ustanu, mislim na jedan normalan način. Hvala Vam.

12 Gospodine Milovančević, možete pozvati svjedoka.

13 G. MILOVANČEVIĆ: Hvala, časni Sude.

14 /prijevod engleskog transkripta: "PREVODITELJ: Prevoditeljske kabine
15 nemaju sažetak."/

16 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Nisam znao da prevodioci obično
17 dobivaju rezime.

18

19

20

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 SUDAC HOEPFEL: [simultani prijevod] To nije neophodno.

2 [Svjedok je ušao u sudnicu]

3 SVJEDOK: NIKOLA DOBRIJEVIĆ

4 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Dobar dan, gospodine. Molim Vas da
5 date svečanu izjavu.

6 SVJEDOK: Svečano izjavljujem da ću govoriti istinu, cijelu istinu i
7 ništa osim istine.

8 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala Vam. Možete sjesti.

9 Gospodine Milovančević, možete početi.

10 G. MILOVANČEVIĆ: Hvala, časni Sude.

11 Ispituje g. Milovančević:

12 P: Gospodine Dobrijeviću, dobar dan.

13 O: Dobar dan.

14 P: Znete moje ime i prezime. Ja sam dakle Predrag Milovančević, branilac
15 Milana Martića. U ime tima Odbrane ja ću voditi danas Vaše ispitivanje.

16 Pre nego što pređem na postavljanje pitanja, zamolit ću Vas da Vi vodite
17 računa, a vodit ću računa o tome i ja, da između pitanja i odgovora pravimo
18 pauze. Prevodioci bi trebalo da postignu da prevedu ono što mi govorimo. Moramo
19 im u tome pomoći. Hvala Vam unapred. I, molim Vas, ja ću nastojati da pitanja
20 postavljam kratkom; Vi nastojte da date kratke odgovore. Hvala unapred.

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

- 1 O: Hvala.
- 2 P: Možete li nam reći Vaše puno ime i prezime, i gde ste i kada rođeni.
- 3 O: Ja sam Nikola Dobrijević. Rođen sam u Bestrmi. To je jedno selo kod Siska. To je na
4 Baniji. Rođen sam 07.09.1950. Inače sam diplomirani pravnik. Roditelj dvoje odrasle dece.
- 5 P: Hvala Vam.
- 6 O: Sad živim u Beogradu.
- 7 P: Kažete da ste pravnik. Da li sam u pravu kada zaključujem da ste zaključili...
8 završili Pravni fakultet?
- 9 O: Jeste.
- 10 P: Hvala Vam. Hvala.
- 11 O: Završio sam Pravni fakultet i bio sam najbolji student generacije. Završio sam
12 Pravni fakultet.
- 13 P: Hvala, dovoljno je. Dovoljno je...
- 14 PREVODITELJICA: Prevodioci mole govornike da se ne preklapaju.
- 15 SVJEDOK: Da, hvala.
- 16 G. MILOVANČEVIĆ: Možete li nam reći gde ste, na kojim radnim mestima radili, u kojim
17 firmama, pre... do 1990. godine?
- 18 O: Radio sam u "Železari" u Sisku na mestu mašinbravara. Zatim sam završio Mašinsko-
19 te...tehničku školu, a zatim kao stipendista Titovog fonda završio Pravni fakultet i radio kao
20 sudija na stažu u Sisku, zatim kao direktor u "Autoprometu Sisak" i potom se vraćam u "Železaru
21 Sisak" u pravnu službu "Metalurškog kombinata Železare Sisak".
- 22 P: Hvala.
- 23 SUDAC HOEPFEL: [simultani prijevod] Izvinite, mogu li da pitam: na kojem Pravnom
24 fakultetu ste diplomirali?
- 25 SVJEDOK: Banja Luci.
- 26 SUDAC HOEPFEL: [simultani prijevod] Hvala Vam.
- 27 Izvinite što sam Vas prekinuo, gospodine Milovančeviću.
- 28 G. MILOVANČEVIĆ: Hvala Vama, časni Sude.
- 29 P: Pošto sada govorimo o biografskim podacima, možda bi bilo najlakše da nam kažete
30 da li ste... koje ste funkcije ili poslove obavljali od 1990. do 1995. godine

1 na području SAO Krajine, potom Republike Srpske Krajine?

2 O: Pa, ja sam 1990. godine priključio se Teritorijalnoj obrani i bio sam
3 u štabu Teritorijalne obrane u Gradišci.

4 P: Hvala. Dovoljno je. Da li ste... Kada sam Vas pitao malopre, mislio
5 sam na političke funkcije ili neke funkcije. Da li ste imali neke funkcije? Da
6 li ste negde bili poslanik, direktor, ministar? Na te sam funkcije mislio.

7 O: Pa, ja... ja sam u... pre...pre početka rata bio jedan od
8 organizatora Socijalističke partije Hrvatske, partije jugoslavenske
9 orijentacije. To je partija koja je nastala u Petrinji između dva ciklusa izbora
10 u Hrvatskoj.

11 P: Hvala, hvala. Da li ste bili poslanik? Mogu li postaviti takvo
12 direktno pitanje /nečujno/?

13 O: Bio sam... bio sam poslanik u Skupštini Republike Srpske Krajine od
14 početka pa do izbora 1993. godine.

15 P: Hvala Vam. Da li Vam nešto znači pominjanje "Krajina Šuma"?

16 O: Pa, ja sam nakon prestanka moje funkcije u Ministarstvu unutrašnjih
17 poslova Krajine otišao u "Krajina Šume" i bio sam pomoćnik direktora "Krajina
18 Šuma" do "Oluje". A u toj zadnjoj Vladi sam bio i ministar u Vladi, koje je bio
19 premijer pokojni gospodin Milan Babić.

20 P: Hvala. Malopre ste rekli: "Nakon prestanka funkcije u MUP-u postao
21 sam pomoćnik direktora u 'Krajina Šumama'," pa Vas pitam: kakvu ste to funkciju
22 imali u MUP-u Krajine?

23 O: Pa, ja sam jedno kratko vreme, kraj 1992. i početak 1993., bio
24 koordinator MUP-a za... za Baniju u... u Ministarstvu unutrašnjih poslova
25 Krajine. Dakle, bio sam na neki način... to se zvalo i pomoćnik gospodinu Milanu
26 Martiću.

27

28

29

30

1 P: Hvala Vam. Sada ćemo pokušati da pratimo jednu hronologiju događaja
2 koja bi ovde mogla da bude interesantna.

3 Pomenuli ste "Socijalističku partiju Hrvatske, partiju jugoslovenske
4 orijentacije". Možete li nam reći kada je ta partije osnovana i ko ju je
5 osnovao?

6 O: Osnovana je ta partija 1990. godine i to između dva ciklusa izbora u
7 Hrvatskoj. S obzirom da je Ivica Račan praktički bio najveća zabluda za krajiške
8 Srbe, a naročito za Srbe na Baniji, i on je dobio, pre svega, izbore u prvom
9 krugu zahvaljujući srpskim glasovima sa Banije, a u drugom krugu je promenio u
10 potpunosti platformu svoje partije i, između ostalog, istakao da je hrvatski
11 suverenitet nedeljiv, što je značilo da će Srbi biti izbrisani iz Ustava
12 Hrvatske i...

13 P: Hvala Vam. Dovoljno je. Dakle, da li grešim ako zaključujem da ste u
14 vreme prvih višestranačkih izbora u Hrvatskoj Vi bili jedan od osnivača ove
15 Socijalističke partije Hrvatske?

16 O: Da.

17 P: Hvala.

18 O: Možda da istaknem da je tu bilo i velik broj Hrvata, a sekretar te
19 partije bio je Goran Babić, inače, hrvatski pisac sa Visa, i još niz uglednih
20 ličnosti i sa Televizije Zagreb, i iz, inače, ovog društveno-političkog života
21 Hrvatske.

22 P: Hvala lepo. Da li Vam je poznato nešto o održavanju referenduma o
23 suverenosti i autonomiji srpskog naroda u Hrvatskoj? Sećate li Vi se? Sećate li

24

25

26

27

28

29

30

1 se tog političkog događaja?

2 O: Da, sećam se. Sećam se tog referenduma.

3 P: Hvala Vam. Dovoljno je. Interesuje me u vezi sa njim samo jedno
4 pitanje. Ko je imao pravo učešća na tom referendumu? To je bio referendum o
5 autonomiji i suverenosti srpskog naroda u Hrvatskoj. Ko je imao pravo učešća?
6 Znate li?

7 O: Da. Pa, u mom kraju, gdje je više-manje mešovito stanovništvo, dakle
8 uglavnom srpsko-hrvatsko ili hrvatsko-srpsko, tu su imali pravo izbora svi
9 građani koji su živeli na tom... na tim područjima.

10 Ja govorim dakle... Možda da Veću bude jasno, ja govorim uglavnom o
11 području Banije, a to je centar Sisak i tu su opštine Petrinja, Glina,
12 Kostajnica, Dvor na Uni i jedno vreme je pripadala Novska.

13 P: Hvala Vam. /.../ Oprostite na ovoj pauzi, časni Sude. Radi vaše lakše
14 orijentacije, u atlasu koji mi koristimo u ovom postupku, na strani 21 u
15 kvadrantima C3 i D3 nalaze se mesta o kojima će govoriti ovaj svedok - dakle
16 strana 21 ovoga atlasa.

17 Pitat ću Vas sada nešto, gospodine Dobrijeviću: koja veća mesta postoje
18 na Baniji? Koja su to mesta koja su ključna na tom prostoru?

19 O: Pa, to sam upravo rekao. Dakle, Sisak, Petrinja, Kostajnica, Glina,
20 Dvor na Uni.

21 P: Da li Vam je poznato koliko to... je to područje imalo stanovnika i
22 kakav je nacionalni sastav bio 1990.? Mislím na regiju Banije.

23 O: Pa, negde oko... oko... negde oko 200.000 stanovnika. Od toga je bilo
24 oko 48% Hrvata, 36% Srba, 12% Jugoslavena i ovo su bili ostali, s tim da su

25

26

27

28

29

30

1 Jugoslaveni, kako je kasnije u popisu utvrđeno, bili uglavnom Srbi.

2 P: Hvala Vam.

3 O: Ali ako dozvoli časni Sud da kažem... Ja govorim dakle i o gradu
4 Sisku, koji se proteže do Zagreba, do Velike Gorice, dakle što je isključivo
5 hrvatsko stanovništvo. Međutim, Banija, na... na kom se prostirala Republika
6 Srpska Krajina je bila većinska srpska je l' /?jer/... je l' granica... Sisak je
7 pripadao Hrvatskoj, a ne Krajini. Dakle, ako dozvoli časni Sud, evo, samo toliko
8 da... da pojasnim.

9 P: Hvala Vam.

10 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Da li hoćete da kažete da se Sisak
11 proteže sve do Velike Gorice ili govorite o području opštine u tom pravcu?

12 SVJEDOK: Sis...Sisak se proteže sve do Velike Gorice. On graniči sa
13 Velikom Goricom.

14 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] U redu.

15 Možete nastaviti, gospodine Milovančević.

16 G. MILOVANČEVIĆ: Hvala, časni Sude.

17 P: Kada pominjemo ova mesta na Baniji, da li Vam je poznato koja partija
18 je pobedila na prvim višestranačkim izborima 1990. godine u Kostajnici?

19 G. WHITING: [simultani prijevod] Prigovor. Ranije sam rekao, čini mi se
20 da je to na spisku onih tema o kojima Vijeće nema potrebe ništa više da čuje, a
21 u tome su osobito sadržani višestranački izbori - oprostite - višestranački
22 izbori.

23 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Gospodine Milovančević, šta kažete na
24 ovo?

25 G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude, ja se u ovom trenutku uopšte ne bavim
26 višestranačkim izborima u političkom smislu i načelnom smislu. Bavim se samo

27

28

29

30

1 izbornim rezultatom u jednom mestu. I vrlo je interesantan odgovor koji će se -
2 i podatak - koji će se dobiti za opštinu Kostajnica. To je nešto što bi Veće
3 trebalo da zna i to je jedino pitanje koju ću pomenuti o izborima. Dakle, samo
4 saopštavam jednu činjenicu koja je nešto što u ovom postupku do sada na primer
5 nikad nije pomenuto, a imamo tačku optužnice vezano za Kostajnicu.

6 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Gospodine Whiting?

7 G. WHITING: [simultani prijevod] Ako ovo konkretno pitanje... ako kolega
8 misli da je toliko važno, onda u redu. Neka tako bude.

9 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Jedno pitanje, gospodine
10 Milovančeviću.

11 G. MILOVANČEVIĆ: Hvala, časni Sude.

12 P: Čuli ste moje pitanje, gospodine Dobrijeviću?

13 O: Da.

14 P: Dakle, ko je pobedio u Kostajnici na prvim višestranačkim izborima i
15 ko je bio predsednik opštine?

16 O: Vrlo interesantno pitanje iz razloga što je u Kostajnici pobedio
17 Račanov SDP i od 56 odbornika samo šest su bili Hrvati. Svi su ostali bili Srbi.
18 A za predsednika opštine su izabrali Hrvata Slavka Miočevića i on je bio
19 predsednik opštine u Kostajnici.

20 P: Hvala, hvala. Možete li nam reći kakvi su bili međuljudski,
21 međunacionalni odnosi na području Banije i Kostajnice 1990. godine?

22 O: Pa, već 1990. godine odnosi su se malo zategli jer su počela prva
23 naoružavanja, ovaj... od strane hrvatske paravojske. Međutim, odnosi među
24 običnim

25

26

27

28

29

30

1 ljudima su bili kao i ranije. Dakle, nije tu bilo nikakvih posebnih, da tako
2 kažem, tenzija među običnim ljudima, ali... ali su se primećivale, samom pojavom
3 HDZ-a na političkoj sceni Hrvatske, već su nastale određene tenzije i na
4 području Banije.

5 P: Hvala. Kada se, kao jedno od vesti...većih mesta na području Banije u
6 jesen 1990. godine, dakle krajem septembra 1990., pominje Petrinja, da li nam
7 možete reći kakvu Vam asocijaciju pravi?

8 O: Da. Petrinja je bila interesantna pre svega zbog "Gavrilovića", koja
9 je jedna od najvećih mesnih industrija u Hrvatskoj, a i šire je bila poznata i
10 bila je nosioc privrednog razvoja na tom području. A osim toga, dakle, i ova
11 Socijalistička partija Hrvatske, partija jugoslovenske orijentacije, je imala
12 sedište u Petrinji.

13 I krajem 1990. godine, ja mislim da je to bilo u devetom mesecu - više
14 se sad datuma ne mogu setiti - došlo je do one poznate akcije hrvatskih
15 redarstvenika da se oružje za rezervni sastav policije pokupi iz policijskih
16 stanica sa većinskim srpskim živiljem. Dakle, to je bilo negde, ja mislim, krajem
17 devetog meseca 1990. godine i tada je došlo do prvih ozbiljnih tenzija na
18 Baniji. Dakle, 400 ljudi je pobjeglo u kasarne. Nakon toga je usledila
19 redarstvena akcija 300 naoružanih zengovaca - da li su bili tad zenge? - mi smo
20 ih zvali mupovci u to vreme - ovoga, došli su u Petrinju...

21 P: Hvala.

22 O: ...počela su hapšenja. Uhapšeno je 100 ljudi tom prilikom.

23 P: Hvala, hvala. Govorimo dakle o kraju septembra 1990. Vi ste sada dali
24 jedan dugačak odgovor o tim događajima. Po Vašoj proceni, zašto je došlo do
25 intervencije hrvatskog MUP-a u Petrinji? Šta je dakle bio neposredan povod, po

26

27

28

29

30

1 Vašem saznanju, oprostite?

2 O: Pa, neposredan povod je bio dakle razoružavanje tih policijskih
3 stanica na Baniji, koje su bi... gde je bilo većinsko srpsko živilje. I s obzirom
4 da su građani saznali da se oružje to noću treba da izveze za Sisak, a prethodno
5 je Ljubo Lončarević, koji je bio Srbin, a bio je načelnik policije u Petrinji -
6 on je tog dana ujutro već bio odveden u Sisak, tako da ne bi bio prisutan - i
7 pokušalo se to oružje noću prebaciti u Sisak.

8 P: Hvala, dovoljno je. Ko je pokušao da to oružje... Prvo nam recite,
9 kome je pripadalo to oružje u stanici milicije u Petrinji?

10 O: Pripadalo je rezervnom sastavu policije.

11 P: Čime je to oružje trebalo da bude odvezeno u Sisak?

12 O: Radilo se o kombi vozilu zagrebačke registracije, koje je presretno
13 na izlazu iz Petrinje.

14 P: Hvala, hvala. Dali ste odgovor na moje sledeće pitanje, pa ću Vas
15 pitati: ko je presreo to kombi vozilo i zašto ga je presreo?

16 O: Presreli su ga aktivisti Srpske demokratske stranke i zato jer su oni
17 i jedini - ja ne znam otkud - imali informaciju da će to oružje biti... biti
18 dislocirano prema Sisku.

19 P: Hvala. Da li nam možete reći šta je dalje bilo sa tim oružjem? Jer
20 odvezeno u Sisak ili ne?

21 O: Ne. Oružje je vraćeno i, kažem, posle toga dolazi 300 redarstvenika
22 iz Zagreba. Tada počinju onim, da tako kažem, ustaškim metodama pretresanje

23

24

25

26

27

28

29

30

1 kuća, bajonetama su bodeni jastuci, hapšeni su ljudi, odnosno očevi, pred decom.
2 Uglavnom negde oko 100 ljudi je uhapšeno. Pojedinci su čak i tri meseca bili u
3 zatvoru.

4 P: Hvala, dovoljno je. Gospodine Dobrijeviću, malopre ste rekli,
5 došla... došli su specijalci i hapsili su po "ustaškim metodama". Šta ste time
6 hteli da kažete?

7 O: Pa, rekao sam...

8 P: Zašto ste upotrebili takav termin? Da to raščistimo, ako možemo.

9 O: Pa, rekao sam da su to bile, ovoga, metode, da tako kažem, apsolutno
10 necivilizacijske. Radilo je o bajonetama na noževima /sic/, upadalo se u kuće,
11 bolo se u jastuke, dakle tražilo se u plastovima sena, penjalo se na krovove, na
12 tavane kuća, itd., i hapšeni su... hapšeni su roditelji i odvoženi pred
13 maloletnom decom.

14 P: Hvala.

15 O: Ne znam kako bi slikovitije to prikazao.

16 P: Hvala. Da li je bilo neke reakcije na hapšenje tolikog broja ljudi na
17 takav postupak hrvatske policije u Petrinji?

18 O: Da, da. Mi smo odmah, kao Socijalistička partija Hrvatske, partija
19 jugoslavenske orijentacije, obavestili savezno rukovodstvo, i Predsjedništvo, i
20 vojsku, i mislim da je tad šef savezne policije bio... Petar Gračanin... na
21 lečenju u... na VMA; i njega smo čak obavestili šta se desilo u Petrinji.

22 P: Hvala. Šta ste želeli da postignete takvom informacijom? Vi ste kao
23 partija obavestili državni vrh o ne... o nekom problemu. Šta ste želeli da
24 postignete? Šta ste tražili?

25 O: Pa, mi smo tražili pomoć saveznih organa. Shvatili smo da... da... da
26 je u Hrvatskoj ta politika toliko zastranila da tu više pomoći od nikog nismo

27

28

29

30

1 mogli tražiti. Mi smo očekivali da će savezni organi svojom reakcijom da spreče
2 ovo, dakle, nezakonito ponašanje paravojske... to su već bile dakle nekakve
3 paravojske jedinice Hrvatske.

4 P: Hvala. Da li je bilo reakcije sa savezne... sa nivoa savezne države?

5 O: Ja znam da je nakon tri dana došao član predsjedništva Vasil
6 Tupurkovski, međutim on se pre toga sa Stipom Mesićem sastao na aerodromu Pleso
7 i od njega pokupio potrebne informacije i došao u Petrinju. Ja nisam bio na tom
8 sastanku, ovoga, jer smo mi u međuvremenu održali jedan miting u selu Banski
9 Grabovac, gde je bilo nekoliko desetina hiljada ljudi, ovaj... i nisam bio na
10 razgovoru. Međutim, nikakvu posebnu garanciju za dalje uznemiravanje mi od
11 gospodina Tupurkovskog nismo dobili.

12 P: Hvala. Posle ovih događanja u Petrinji, tačnije... Preformulisat ću
13 pitanje. Postavit ću Vam jedno prethodno pitanje.

14 Da li je o tim događajima u Petrinji bilo izveštaja u sredstvima
15 informisanja. Mislim pri tome kako na sredstva informisanja u Republici
16 Hrvatskoj, tako i na drugim područjima? Je li znate nešto o tome?

17 O: Ja znam samo da se...

18 PREVODITELJ: Molimo svjedoka da pravi pauzu, kao i gospodina
19 Milovančevića. Hvala.

20 SVJEDOK: Da, da. Hvala.

21 Ja znam da... da su televizije prikazivale tu strašnu sliku u Petrinji
22 jer su, kažem, ljudi, civili u strahu pokušali da pređu u kasarnu. Nekoliko
23 stotina je ljudi pokušalo da uđe u kasarnu, pa je bilo sprečavanja čak određenih
24 starešina da se... da se ljudi smeste u kasarnu.

25 G. MILOVANČEVIĆ:

26 P: Oprostite, oprostite. Čiju kasarnu?

27 O: U kasarnu vojske Jugoslavije u Petrinji.

28 P: Kako se zvala ta vojska?

29 O: Ja mislim da se kasarna zvala "Vasil Gaćeša", ali....

30

1 P: Nisam... nisam mislio na naziv kasarne.

2 O: Jugoslavenska narodna armija.

3 P: Gospodine Dobrijeviću, ne smemo se preklapati. Molim Vas, sačekajte
4 samo da, dakle, da postavim pitanje, pa malo pauze, pa onda dajte odgovor.

5 Dakle, kada govorite da su civili pokušali da beže u kasarnu, mislili
6 ste da su pokušali da pobegnu u kasarnu JNA-a? To sam hteo da Vas pitam. Jeste
7 to rekli?

8 O: Da, da, trudit ću se da to bude u redu.

9 P: Hvala, hvala, hvala.

10 Da li je ovo što se događalo, konkretno, u Petrinji imalo odraza na
11 život na Baniji, na život običnog stanovništva? Kako je stanovništvo reagovalo?

12 O: Imalo je, nažalost, velike posljedice. Od tog dana počinju da se
13 uvode seoske straže. Pojedini ljudi su pokušali i da prodaju stoku da bi došli
14 do bilo kakve puške i pokuš... počeli su se formirati seoske straže u svim
15 srpskim selima koja su bila nadomak Petrinje, Siska, Dvora na Uni, Kostajnice,
16 itd.

17 P: Hvala Vam. Rekli ste da je bilo pokušaja na... od srpskog
18 stanovništva da se nabavi oružje, da je prodavana krava da bi se oružje kupilo.
19 Da li Vam je poznato kakva je bila situacija na hrvatskoj strani - da je tako
20 uslovno nazovem, uz izvinjenje što koristim taj termin - u pogledu tog
21 naoružavanja? Da li znate nešto o tome?

22 O: Tu sad dois...

23 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Gospodine Whiting?

24 G. WHITING: [simultani prijevod] Oprostite, ovo je konkretno tema sa
25 spiska: nelegalno naoružavanje Hrvata.

26 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Gospodine Milovančeviću?

27 G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude, ja ne mogu da razumem kako je moguće
28 uputiti ovakav prigovor. Ja ne pričam o apstraktnoj temi. Govorim o određenim
29 mestima, čak određenim ljudima, i o svedoku, koga pitam da li je nešto o tome,
30 konkretno, znao.

1 Mi se sad ne bavimo politikom. Bavimo se utvrđivanjem činjenica u
2 Kostajnici i oko Kostajnice, i vrlo kratko - to su vrlo kratka pitanja.

3 Svjedok zna imena sela, zna imena ljudi, zna period vremena. Ako nam
4 može nešto reći, mislim da bi nam to bilo vrlo korisno, i vama, i tužiocu, i
5 na... i nama kao timu Odbrane.

6 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Gospodine Whiting?

7 G. WHITING: [simultani prijevod] Časni Sude, ja nisam shvatio da ste
8 svojom odlukom ograničili teme i to tako da ste govorili o samo nespecifičnim
9 iskazima i da želite da se izvode dokazi o specifičnim činjenicama kako bi se
10 utvrdile činjenice. Ja sam shvatio da je neka tema tema i da ako je neka tema na
11 spisku, da se o njoj ne može izvoditi dokazi.

12 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Što sada dakle kažete?

13 G. WHITING: [simultani prijevod] Da se to nalazi na spisku i da ove teme
14 ne smijemo dirati ako Vijeće nema namjeru promijeniti svoj nalog.

15 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala. Dakle, to je bilo sve?

16 Prihvaćamo prigovor.

17 Gospodine Milovančeviću, izvolite, nastavite.

18 G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude, moj poštovani kolega tužilac nije
19 prigovorio kada je svedok govorio na... o pokušaju Srba da se naoružaju. Mi
20 dolazimo u apsurdnu situaciju. Da li izvođenje dokaza u ovom postupku više ima

21

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 smisla?

2 Vaša instrukcija kao Sudskog veća se ticala i odnosila na pokušaj da se
3 racionalizuje postupak, a ne da se onemogućí dokazivanje, da se racionalizuje
4 postupak sprečavanjem ponavljanja opštih tema, a mi sad govorimo o jednoj
5 konkretnoj lokaciji i o konkretnom događaju, o čemu ne znamo ništa: ni ko, ni
6 šta, ni kako, ni gde, ni u Dubici, ni u Baćinu, ni u Cerovljanima, osim što smo
7 obradili jedan dan kad su nastale žrtve.

8 Pa, tužilac u optužnici govori da je ovo... da sve vreme o kome govori
9 optužnica postoji stanje oružanog sukoba.

10 Pa, da li je moguće, časni Sude, da mi sada treba nasred postupka ili
11 pri kraju postupka, ili bilo koju ka... fazi postupka da kažemo: nešto je
12 dovoljno utvrđeno. Pa, to je onda prejudiciranje stvari, časni Sude.

13 Ja ću se, naravno, vrlo striktno držati smernica tužila... Sudskog veća
14 da, zaista, ne ponavljam stvari po deset puta, ali ovde se govori o konkretnim
15 događanjima. Dakle, ne govori ovaj svedok iz... iz Kostajnice o događanjima u
16 Zadru i u Zagrebu, nego o događanjima u svom selu i u svom kraju. Zato je kao
17 svedok i došao u ovu sudnicu. Ja to pokušavam da objasnim Sudskom veću. Dakle,
18 nisam... Želim da objasnim, da me Sudsko veće razume. Ja ne pokušavam da kr...
19 da kršim uputstva Sudskog veća i da sad tražim nešto drugo u odnosu na odbranu
20 što ne vr... što... u poređenju sa položajem Tužilaštva. Ne, nego samo
21 razmišljam o tome, časni Sude - pa, da li mi onda možemo uopšte raditi svoj
22 posao do kraja?..

23 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Gospodine Milovančeviću, Vijeće je
24 donijelo odluku po ovom pitanju. Isključite iz Vašeg ispitivanja pitanja koja se
25 tiču nelegalnog naoružavanja strana, bilo hrvatske, ili srpske strane. Možete

26

27

28

29

30

1 nastaviti ispitivati svjedoka o pitanjima o Kostajnici.

2 G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude, a nije još vreme za... Mislim da je vreme
3 za pauzu. Oprostite, tek sam sad primetio. Vreme nam je za pauzu, pa ću onda
4 naprav... nastaviti s pitanjima nakon pauze. Hvala.

5 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] U pravu ste, gospodine Milovančeviću.
6 Poći ćemo na pauzu. Vraćamo se u 4h.

7 Prekidamo s radom.

8 SUĐSKA SLUŽBENICA: [simultani prijevod] Ustanite, molim.

9 ... Početak pauze u 15.32h

10 ... Sjednica nastavljena u 16.02h

11 SUĐSKA SLUŽBENICA: [simultani prijevod] Molim, ustanite.

12 Izvolite sjesti.

13 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Gospodine Milovančević, izvolite.

14 G. MILOVANČEVIĆ: Hvala, časni Sude.

15 P: Gospodine Dobrijeviću, propustio sam na samom početku da Vas pitam
16 nešto što je, čini mi se, potpuno logično. U ovom periodu, 1990., 1991., pa i
17 1992. - gde ste Vi živeli? U kom mestu?

18 O: Ja sam živio i radio u Sisku. Bio sam direktor u "Autoprometu Sisak",
19 a nakon toga sam rat dočekao na radnom mestu u kadrovs... u kadrovskoj službi u
20 kombinatu "Železare Sisak" - rukovodilac pravne službe.

21 P: Hvala. Do kada ste bili u Sisku? Kažete: "Rat sam dočekao..." Da li
22 ste i nakon toga bili i u Sisku ili... - šta se dešavalo?

23 O: Ovo je sad verovatno jedna malo duža priča. Ne znam koliko će časni
24 Sud imati potrebu da to sasluša... - ja sam naime...

25 P: Molim Vas. Oprostite. Samo, ako možete da nam kažete dakle u kom ste
26 mestu, ako ste napuštali Sisak, u kom ste mestu potom bili. Gde ste stanovali?
27 Gde ste živeli? Samo sam u tom smislu pitao. A ako bude bilo potrebe, ja ću Vam
28 postavljati dodatna pitanja.

29 O: Pa, ja sam napustio Sisak onog dana kad su moja deca završila prvi
30

1 razred osnovne škole. Taj dan, dakle to je bio 15.06.1991. godine, otišli smo za
2 Beograd i ja sam se posle vratio na Baniju jer moje rodno selo je od Siska 15
3 kilometara, na... - da tako kažem - srpskom delu Krajine.

4 P: Hvala. Kad ste pomenuli da ste napustili Sisak 15.06.1990. godine,
5 zašto ste to učinili? Je l' bio neki razlog?

6 O: Pa, s obzirom da sam ja tad bio član SK pokreta za Jugoslaviju... To
7 je bila jedna partija koju je... u kojoj je, pre svega, bilo mnogo članova
8 vojnih lica, a kao uvod da kažem da su svi članovi one Socijalističke partije
9 Hrvatske, partije jugoslavenske orijentacije, o kojoj sam govorio o prvom delu,
10 prešli u članstvo SK pokreta jer je to bila, da tako kažem, poslednja garancija
11 da se pokuša spasiti nekakvo jugoslavenstvo, odnosno Jugoslavija. I mi smo bili
12 vrlo ugroženi u Hrvatskoj. Daleko više smo bili ugroženi svi mi koji smo
13 zagovarali bilo kakvu jugoslavensku ili projugoslavensku orijentaciju od svih
14 drugih koji su zagovarali ove druge opcije koje su, nažalost... nažalost,
15 pobedile.

16 P: Hvala.

17 O: Ako mi dozvolite samo jednu sitnicu da kažem... - da prvo miniranje u
18 Zagrebu se desilo upravo sedišta SK pokreta za Jugoslaviju, čega je bila
19 predsednik gospođa Mirjana Jakolić, koja je bila Hrvatica i bila predsednik veća
20 u gradu Zagrebu.

21 P: Hvala Vam. Da ne bi ja tumačio Vaš odgovor, dakle razlog za odlazak
22 iz Siska je - koji?

23 O: Bila opasnost da budem likvidiran, jer sam pre toga već bio optužen i
24 branio mi je... branio me gospodin Silvije Degen, advokat iz Zagreba, pred
25 sisačkim sudom jer su me optužili zbog održavanja skupova političke partije,
26 dakle Saveza komunista Pokreta za Jugoslaviju.

27 P: Hvala Vam.

28 O: To se može naći, uostalom, u arhivima.

29 P: Hvala. Preći ćemo sada na jednu drugu temu, gospodine svedoče...

30

1 gospodine Dobrijeviću. Intere...

2 G. WHITING: [simultani prijevod] Izvinite što prekidam. Možda bi kolega
3 mogao da upita za datum kada se vratio iz Beograda u Baniju, tako da možemo da
4 pratimo kako se odvija iskaz, ako nije problem.

5 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Gospodine Milovančević, to je nešto
6 što Vi treba da uradite.

7 G. MILOVANČEVIĆ: Logično je, časni Sude.

8 P: Rekli ste, gospodine Dobrijeviću, da ste decu posle školske godine...
9 na kraju školske godine odveli u Beograd. A kada ste se, i gde, Vi vratili?

10 O: Ja sam se vratio na Šamaricu 01.08. Dakle, vratio sam se na... na
11 Šamaricu i gore pokušao da organiziram Teritorijalnu obranu tih srpskih sela
12 koja su ostala van Siska, a bila su pripojena Republici Srpskoj Krajini.

13 P: Koja je to godina?

14 O: 1991.

15 P: Hvala Vam. Kada govorimo o Kostajnici 1991. godine, da li nam možete
16 reći koji događaji su za Vas nazna...najznačajniji u toj 1991. godini?

17 O: Pa, Kostajnica je vrlo interesantna, geografski, bila za Baniju i za
18 Krajinu uopšte iz razloga što sve ove opštine nisu imale bilo kakav izlaz za
19 snabdevanje prema Bosna, prema Jugoslaviji, nego preko Kostajnice i Dvora na
20 Uni. Međutim, Kostajnica je u neposrednoj blizini, a..., ovih mjesta o kojima ja
21 govorim, a put preko Dvora na Uni je udaljen 100 kilometara i to je put kroz
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 šumoviti deo, tzv. Šamaricu. Dakle, ulaskom hrvatske paravojske - mislim, kol'ko
2 se sad sećam, da je to bio 26.06., ovoga, 1991. godine - mi smo bili...
3 kompletna teritorija odsečena od bilo kakvog snabdevanja i mogućnosti da se bilo
4 kakve potrepštine ili namirnice u... do...dopreme do stanovništva koje je bilo na
5 tom delu... u tom delu Banije.

6 P: Hvala, hvala. Kada kažete: "Mi smo bili odsečeni...", možete li nam
7 na primer gradovima ili mestima ograd... opisati koji je to prostor bio odsečen?

8 O: Pa, slikovito, da bi časni Sud to shvatio, da kažem da je granica
9 razdvajanja išla negde otprilike, ovaj... sad o... sa... sa tokovima Save i
10 Kupe. Dakle, sve što je bilo na desnoj obali Save i Kupe, a pripadalo je Baniji,
11 govorim o tim mestima. A Kostajnica je bila na... na Uni i ona je... Praktički,
12 od Jasenovca do Dvora na Uni nije bilo više nikakvog prelaza osim tog u
13 Kostajnici i u Bosanskoj Dubici, gde su... gde je stanovništvo moglo sa tog dela
14 Banije da... da se snabdeva iz Bosne i iz Jugoslavije.

15 P: Hvala Vam.

16 G. MILOVANČEVIĆ: Malopre sam časnom Sudu pominjao jednu stranu atlasa na
17 kojoj se nalaze ova mesta. Ja sam sada taj atlas otvorio na strani 21, časni
18 Sude.

19 P: Rekli ste za Kostajnicu da se ona nalazi na granici sa Bosnom? Jesam
20 li Vas dobro razumeo?

21 O: Da.

22 P: Najveće mesto u tom području je Sisak. Da li sam u pravu?

23 O: Da. Sisak je bio centar regije.

24 P: Na ovoj karti, ispod Siska nalazi se, u njegovoj blizini, mesto
25 Petrinja. Od Petrinje ide jedan put ka Kostajnici, a drugi put ide od Siska ka

26

27

28

29

30

1 Dubici.

2 Kada kažete da su mesta bila odsečena, u kom se to tačno prostoru nalaze
3 ta mesta i to stanovništvo, kažete, koje je bilo odsečeno upadom paravojnih
4 snaga u Kostajnicu?

5 O: Pa, pored, dakle, ovih mesta koja su bila preko Save, i Sunja je bila
6 jedno od mesta koje je bilo pod kontrolom hrvatskih snaga. Dakle, mi nismo mogli
7 prema Dubici doći tom cestom koja je išla potez Sisak-Sunja-Dubica jer je i ta
8 komunikacija bila prekinuta. Dakle, ja govorim da jedina komunikacija sa Banije
9 za izlaz prema Bosni i prema Jugoslaviji je išla preko Kostajnice i Dvora na
10 Uni, al' da je Dvor na Uni... da to zaobilaznica koja je dugačka negde oko 100
11 kilometara kroz šumu Šamaricu, a ovo je bio dakle jedini normalan i najbliži put
12 bilo kakve komunikacije. I zbog toga je Kostajnica... zbog toga su, praktički,
13 hrvatska paravojska i zauzela Kostajnicu i zbog toga je Franjo Tuđman tri dana
14 pre napada na Kostajnicu i boravio u Kostajnici, kako bi na neki način Srbi na
15 Baniji bili odsečeni, da tako kažem, i onemogućeni da se snabdevaju.

16 P: Hvala Vam. Pomenuli ste ulazak hrvatskih, kako ste Vi rekli,
17 paravojnih snaga u Kostajnicu 26.06.1991. Kako su one to ušle i odakle su došle?
18 Da li znate nešto o tome?

19 O: Pa, dokaz da su hrvatske snage mošle... mogle da prođu kroz toliku
20 teritoriju pod kontrolom Srba bez bilo kakvih problema je dokaz da Srbi još uvek
21 nisu ni... ni hteli, da tako kažem, a ni bili spremni da ratuju, s obzirom da su
22 snage iz Zagreba ušle na... preko područja dakle Siska-Sunja-Kostajnica i
23 Petrinja-Kostajnica, dakle sa... sa ove dve komunikacije su ušli u Kostajnicu, i
24 to pod motom da idu na sahranu čoveku koji je preminuo u Zagrebu. Međutim, ta
25 kolona je bila prilično sumnjiva iz razloga što su bilo... bila vozila
26 raznoraznih registracija širom Hrvatske, tako da ljudi koji su na neki način to

27

28

29

30

1 pratili shvatili su da se tu, ipak, radi o okupaciji Kostajnice, što se
2 neposredno preko noći i dogodilo jer preko noći je još došlo određeno pojačanje,
3 da tako kažem, uniformisanih paravojskih snaga iz Zagreba i ujutro je već počela
4 racija po Kostajnici.

5 Postavljeni su punktovi na ulazu u grad i kroz čitav grad do izlaza iz
6 grada, tako da se više, jednostavno, kroz Kostajnicu nije moglo prolaziti bez da
7 budete deset puta pretresena vozila koja su prolazila kroz Kostajnicu. I tad
8 dolazi do napuštanja jednog dela i hrvatskog stanovništva, a uglavnom Srbi tad
9 počinju da napuštaju Kostajnicu.

10 P: Hvala Vam. Ovo što ste sada... ovo što ste sada govorili odnosi se
11 dakle na taj 26.06.1991. godine. Da li imate saznanje koliko je uopš... koliko
12 ukupno tih snaga došlo u Kostajnicu na opisani način?

13 O: Pa, procjena je bila... tad je došlo negde oko 300... 300, ovog,
14 redarstvenika ili te - za tada još uvijek - hrvatske paravojske. Međutim, nakon
15 tri meseca, kad je oslobođena Kostajnica, tu je bilo negde oko 600, ovoga,
16 hrvatskih... hrvatskih... hrvatske vojske. Međutim, oni su imali još jedan ulaz
17 u Kostajnicu koji su koristili, a to je od Novske preko dole, kako smo mi zvali,
18 Šupljeg Kamena, dakle od Jasenovca uz samu reku Unu, a tuda su se i povlačili i
19 jedan deo kad je Kostajnica oslobođena, i tuda se i povukao prema... prema
20 Novskoj i dalje prema Zagrebu.

21 P: Kako idu dalje događaji u Kostajnici? Kažete, došlo je oko tri... 300
22 naoružanih ljudi. Da li se nešto dešava u julu mesecu, polovinom jula 1991.?

23 O: Pa, tu s... tu dakle nastaju racije. Ja ću maksimalno skratiti o...
24
25
26
27
28
29
30

1 ovo izlaganje, osim ukoliko časni Sud bude imao dodatnih pitanja. Dakle, te
2 snage borave u Kostajnici tri meseca. Srbi formiraju Teritorijalnu obranu.
3 Štabom rukovodi Branko Dimitrović /u engleskom transkriptu: "Mitrović"/, koji je
4 bio i predsednik opštine posle onog gospodina Miočevića, kad je smenjen, i
5 sedište je nekoliko kilometara, desetinu kilometara... u selu Komogovina,
6 ovaj... na... to je na Baniji, na samom... u... na samom izlazu iz Kostajnice. I
7 dakle tri meseca su te snage boravile u Kostajnici.

8 P: Hvala, dovoljno je. Dovoljno je. Da li Vam nešto znači pominjanje
9 sela Bestрма, Trnjani, Blinska Greda, Čakale i... krajem avgusta 1991. godine?

10 O: Dobro, možda smo još trebali obraditi Kostajnicu, kako je oslobođena,
11 međutim ovo je pitanje na koje ja, stvarno, želim da... želim da nešto više
12 kažem.

13 P: Molim Vas, molim Vas. Oprostite. Doći ćemo i na pitanje oslobađanja
14 Kostajnice. Pratimo sadm... sada samo hronološki red - to sam hteo da Vam... -
15 hronologiju događaja. Dakle, sada Vas pitam o nekom 21., 22. avgustu 1991.

16 O: Hvala.

17 P: Najkraće što možete, možete nam reći zašto je važan taj datum?

18 O: Hvala, hvala. Ovo ne mogu reći kraće nego onoliko koliko stvarno
19 vremena zahteva jer se radi o jednom krvavom zločinu na Baniji. Naime 21. na
20 22.08. se desio jedni... jedan krvavi pir na području ovih sela, dakle mog sela,
21 Bestrme - jer sam rekao da sam ja tamo rođen - i još ovi' nekoliko susednih
22 sela. Nisam ranije napomenuo, s obzirom da... pošto mi tužilac nije dozvolio da
23 go... da se govori o naoružavanju, ali ću samo reći da je 10.04.1991. godine u
24 Sisak došlo 120 dobrovoljaca, pre svega iz Argentine - to su potomci bivših
25 ustaša koje su /nerazgovijetno/ kanalima pobjegli u zemlje Latinske Amerike.

26

27

28

29

30

1 U to vreme u dvorištu Policijske uprave u Sisku, koja je... koja graniči
2 sa sudom u Sisku, gde sam ja nekad radio, u tom dvorištu se od nekih motornih
3 vozila prave oklopne... oklopna vozila za napad...

4 P: Gospodine Dobrijeviću.

5 O: ... za napad na... na... na ova sela. Mislim da je važno...

6 P: Dakle, molim Vas. Sada... Hvala Vam. Pređite na sâm ovaj datum.

7 Dakle, 21-og, 22-og, najkraće, šta se dešava? Ko nailazi i gde nailazi?

8 O: Dešava se da u ranim jutarnjim satima iz sela... područje sela
9 Komarevo - to je prvo selo do mog sela, Bestrme - koje je bilo i u Drugom
10 svetskom ratu poznato kao veliko ustaško uporište, i za njega je Tuđman u ovom
11 ratu rekao da ne brani Sisak i Zagreb, nego da na Komarevu brani Europu - iz tog
12 sela su kre... krenula je kolona obučena u uniforme Vojske Jugoslavije i sišla u
13 prvo selo, Mađari, gde se križaju dve ceste. Jedna vodi u selo Blinsku Gredu,
14 dalje nastavlja u moje selo, Bestrmu, i onda je selo Kinjačka, pa Brđani. Dakle,
15 to je jedna kolona.

16 Druga kolona u selu Trnjani ide kroz... u selu Mađari skreće u selo
17 Trnjani, selo Čakale, Velika Kinjačka, i tu se dve kolone spajaju. Svaka od ovih
18 kolona u svom prolazu kroz ova dva sela imala je svoj krvavi pir.

19 Ulaskom u Blinsku Gredu pozvali su stanovništvo - dakle u vojnim
20 uniformama Vojske Jugoslavije - da iziđe iz svojih kuća, i tu su... Kad su ljudi
21 počeli da izlaze iz svojih kuća, oni su ih pokosili rafalima. Ubili su Mišu

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 Vučinića, Ratka Đekića, koji je bio penzioner, Kragulja - Kragulju se ne mogu
2 setiti ime; taj momak je jedini bio naoružan jer je bio na seoskoj straži, dakle
3 on je jedini imao kod sebe oružje. Ne mogu se setiti ko je četvrti tu ubijen.

4 Međutim, ja sam ovom časnom Sudu donio spisak o likvidaciji 611 ljudi u
5 Sisku, o kome ću kasnije - ako mi dozvolite, a nadam se da hoćete - da govorim,
6 gde postoje sva ova imena, i mogu se... može se proveriti tačno ko ih je
7 likvidirao i kad su likvidirani.

8 Ova kolona dalje ulazi u moje selo, Bestрма, likvidira u svom dvorištu
9 Dragana Biškupovića, jednog poznatog muzičara, koji je, inače, bio vozač u
10 "Železari" u... Sisak. Ovo ističem iz razloga što su ga upravo ti zločinci koji
11 su ga ubili i kastrirali, oni su ga svi poznali, jer je to bila jedan izuzetno
12 dobar... dobar čovek, ako se tako za jednog čoveka može da kaže. Kasnije je
13 poginula i njegova supruga, u tom ratu. I ja sam, ovoga, želeo da njegov sin
14 dođe ovde svedočiti pred haški Tribunal.

15 Dalje je ubijen Nedeljko Čajić, otac dvoje maloletne dece. I ta... dakle
16 ta je kolona sad već silazi na... u Blinski Kut i kreće prema selu Mala
17 Kinjačka.

18 Ova druga deo kolone ulazi u selo Trnjane, ubijaju Tatišića - mislim da
19 je Dragan Tatišić - i ubijaju jednu devojk... - evo, vidite, ne mogu ni njeno
20 ime da se setim - devojk... koja je 18 godina... Željka... Ne mogu se setit
21 prezime. Že...

22 P: Da li... da li je Vojinović?

23 O: Jeste. Željka Vojinović. Stajala je na prozoru svoje kuće i nju je...

24

25

26

27

28

29

30

1 nju je ubio jedan komšija iz sela Mađari koji je bio u toj koloni.

2 U selu Čakale su ubili Lazu Stanića, isto jednog poznatog odbornika
3 Skupštine opštine Sisak i predsednika mesne zajednice, koji je kao predsednik
4 sela pokušao da sp... da presretne i dočeka tu kolonu, smatrajući da se radi o
5 Vojsci Jugoslavije.

6 U selu Kinjačka - dakle govorim sad o selu Velika Kinjačka - na cesti
7 ubijaju Dragana Bekića, Peru Crljenicu, ranjavaju Leposavu Pajić, Dragicu
8 Crljenicu, i na kraju Kinjačke ubijaju još Ranka Martinovića. Ranko Martinović
9 je jedini bio naoružan sa lovačkom puškom jer je bio na straži. Međutim, tad se
10 već razdanjuje i te kolone spojene kreću prema selu Brđani. To je još nekih dva-
11 tri kilometra u pravcu Sunje.

12 Međutim, s obzirom da se tad razdanilo, tada su, ovaj... naše, te,
13 lokalne straže se okupile, postavile nekakvu barikadu na ulazu u selo Brđane i
14 tu je došlo do obračuna između Teritorijalne obrane i te paravojske Hrvatske. Tu
15 je poginulo četiri ili pet hrvatskih bojovnika, i sad na tom mestu imate
16 spomenik koji je podignut tamo tim ljudima iz paravojske koji su napravili taj
17 krvavi pir u... tog 22-og. Ja taj 22-i i uzimam kao, da tako kažem, otvoreni
18 početak rata, bar na tom delu Banije jel posle tog događaja na Baniji više ništa
19 nije bilo isto.

20 G. MILOVANČEVIĆ: Ja sam...

21 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Gospodine Milovančeviću,
22 dozvolite da kažem da svedok treba malo da uspori i ponekad treba da udahne, i
23 da to uradi kako bismo mi mogli da ga pratimo.

24 G. MILOVANČEVIĆ: Hvala Vam, časni Sude. Svedok je bio vidno uzbuđen dok
25
26
27
28
29
30

1 je ovo govorio, pa mi je bilo žao da ga prekidam, a, s druge strane, pustio sam
2 ovako dugačak odgovor zbog ocene svedoka da je tada počeo rat. Dakle, opisuje
3 situaciju koja je, po njegovom mišljenju, dovela do izbijanja rata na Baniji.

4 P: To je bilo 21., 22. avgusta 1991. godine. Jesam dobro zapamtio datum,
5 gospodine Dobrijeviću?

6 O: Da.

7 P: Kada i zašto dolazi do pokušaja da se oslobodi Kostajnica? Vi kažete:
8 "Oslobađa se Kostajnica." Prvo nam recite zašto tvrdite da je to oslobađanje
9 Kostajnice i kada to dolazi.

10 O: Ja sam već rekao da negde oko tri meseca su paravojne snage Hrvatske
11 boravile u Kostajnici. U međuvremenu je došlo do nekoliko incidenata jer su te
12 jedinice iz Kostajnice napadale naše teritorijalne straže. Tako je poginuo jedan
13 mlad momak, Bogdan Šarengaća, iz sela Velašnja, jedina u toj porodici, i još
14 jedan momak - kako se zove, sad ne mogu da se... da se setim, ali mislim da je
15 iz susjednog sela bio - da li Rokvić... - sad to nije ni bitno. Uglavnom, njih
16 dvojica su poginuli i nastala je vrlo teška situacija. Donesena je odluka da se
17 Kostajnica mora osloboditi. Kostajnicu...

18 P: Oprostite, oprostite. Hvala Vam. Samo momenat. Ko je doneo odluku da
19 se Kostajnica oslobodi? Koje snage su trebale to da učine? I govorite o
20 "oslobađanju Kostajnice" od koga?

21 O: Tada, u to vreme, na Baniji nije bilo, osim Teritorijalne obrane,
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 dakle osim Teritorijalne odbrane, a Teritorijalna odbrana je bilo domaće
2 stanovništvo, i gradsko, i seosko, naoružano i organizirano tako da je
3 najugledniji čovek bio praktički komandant... komandant sela.

4 Kad je Kostajnica u pitanju, ja sam već ranije izjavio, Branko
5 Dimitrović kao predsednik opštine bio je i komandant Teritorijalne obrane. Moja
6 jedinica, u kojoj sam ja tada bio jedan od pomoćnika u štabu, je bila na ovom
7 delu prema Sisku, a Banijski trokut: Šaš, Živaja, Kostajnica, Baćin i ostala
8 sela, ona su bila sa dela od... od Novske. Međutim, glavni... glavni... glavna
9 odluka je donesena dakle na štabu Teritorijalne odbrane opštine Kostajnica.

10 Kostajnicu su dakle oslobodili isključivo njeni građani bez ijednog
11 vojnika ili policajca sa bilo koje strane, osim što je iz moje jedinice, ja
12 mislim, 20 ili 22-23, ovoga, su momka bila u pomoći. Tu je jedan... jedan
13 poginuo... jedan poginuo od tih... od tih boraca koji su bili iz Teritorijalne
14 obrane koji je pripadao opštini Sisak.

15 P: Hvala Vam, gospodine Dobrijeviću. Momenat. Malopre ste rekli da je
16 jedinicu Teritorijalne odbrane vodio predsednik opštine Branko Dimitrović. U
17 vezi sa tim, pitat ću Vas: zar niste malopre, prethodno, na prethodnoj sednici,
18 odgovarajući na moje pitanje, rekli da je posle prvih višestranačkih izbora
19 predsednik opštine bio čovek po nacionalnosti Hrvat, u Kostajnici?

20 O: Da, gospodin Miočević je bio predsednik opštine do momenta dok nije
21 predložio da se deo budžeta opštine Kostajnica prebaci za naoružavanje
22 paravojnih snaga Hrvatske. Tad je smenjen gospodin Miočević i...

23
24
25
26
27
28
29
30

1 P: Samo... samo momenat, molim Vas. Molim Vas, samo momenat, da Veće
2 obavi konsultacije.

3 G. MILOVANČEVIĆ: Oprostite, časni Sude, ja nisam na vreme zaustavio
4 svedoka dok ste konferisali.

5 P: Pa ću Vas, gospodine Dobrijeviću, zamoliti još jednom. Dakle, rekli
6 ste da je poslanik u Skupštini opštine Kostajnica, inače Hrvat Miočević, bio
7 predsednik opštine. Kada je on smenjen? Pomenuli ste nešto malo pre taj događaj.
8 Kada i zašto?

9 O: Pa, tačan datum kada, ne znam, ali smenjen je, kažem, isključivo zbog
10 tog što je predložio da se deo budžeta opštine Kostajnica, ovoga, upu... prebaci
11 za naoružavanje, odnosno za vojni budžet Republike Hrvatske.

12 P: Da li to znači da poslanici u Skupštini opštine to nisu prihvatili,
13 da je zato smenjen, ili je neki drugi razlog?

14 O: Da, to poslanici nisu prihvatili, a s obzirom da je tu Račanova
15 partija pobedila s obzirom da je Račan napravio taj tzv. *salto mortale* i
16 priklopio se politici Franje Tuđmana, što možemo potkrepit nizom ovih podataka,
17 od toga da je Tomac bio potpredsednik Vlade, pa tako dalje. Dakle, ovaj... onda
18 su već počeli poslanici da prelaze u SDS. Dakle, poslanici, odnosno odbornici,
19 opštinski, koji su bili u Račanovoj partiji, videći da su izigrani, oni su
20 jednostavno počeli da prelaze u Srpsku demokratsku stranku.

21 P: Hvala. Da li grešim, dakle, ako na osnovu svega ovoga što ste rekli
22 zaključim da je iz ovih razloga predsednik opš... predsednik opštine Kostajnica
23 1991. godine, u vreme ovih borbi kod Kostajnice, bio Branko Dimitrović?

24 O: Da.

25 P: Dakle, to ste Vi rekli, je l' tako?
26
27
28
29
30

1 O: Jeste, jeste.

2 P: Hvala. Da li nam možete reći kada su snage Teritorijalne odbrane
3 Kostajnice ušle u Kostajnicu? Da li je bilo borbi? Podsetite nas još jednom
4 koliko je bilo snaga na hrvatskoj strani u Kostajnici.

5 O: Pa, bilo je borbi. Po mojoj proceni i po mojim saznanjima, negde
6 oko... oko 600 pripadnika paravojnih jedinica Hrvatske je tad bilo u Kostajnici,
7 a... međutim Kostajnicu je bilo vrlo teško braniti, s obzirom da je ona... sa
8 svih strana je bila okružena sa srpskim stanovništvom, a glavna linija je bila
9 reka Una, i tu je postojao most u Bosansku Kostajnicu. Ja mislim da je - da li
10 26.09.? - da su počele borbe i borbe su završile gotovo za isti dan.

11 Na srpskoj strani, koliko ja znam, da je bilo šest ili sedam poginulih;
12 nešto manje na hrvatskoj strani, s obzirom da su se Hrvati uglavnom, odnosno
13 hrvatske snage uglavnom predale. Najveći deo hrvatskih snaga se predao u
14 Bosansku Kostajnicu Vojsci Jugoslavije, a negde od 60 do 80 pripadnika predalo
15 se Teritorijalnoj obrani Kostajnice na tzv., odnosno na Djeđu, na brdu koje se
16 zove Djed, iznad Kostajnice.

17 Tu je bio i sin šu... dekana Šumarskog fakulteta iz Zagreba i još sinovi
18 nekih poznatih imena sa zagrebačke televizije. Ja imam i jedan film gde je
19 prikazano kompletno postupanje sa tim zarobljenim pripadnicima hrvatske
20 paravojske, i ovde Vam tvrdim, bar koliko ja znam, da nijednome od njih, kako bi
21 moj narod rekao, ni dlaka s glave nije falila. Ovaj, nakon što su bili
22 zarobljeni...

23 P: Hvala Vam, dovoljno je.

24 O: ... vidi se gde oni puše, gde su razmenjeni itd.

25 P: Hvala Vam. Rekli ste malopre da su Kostajnicu na opisani način
26 oslobodile snage Teritorijalne odbrane Kostajnice, kojima je komandovao

27

28

29

30

1 predsjednik opštine Branko Dimitrović, a interesuje me kakav je nacionalni sastav
2 bio pripadnika Teritorijalne odbrane Kostajnice?

3 O: E, hvala na ovom pitanju. 111... 111 boraca Teritorijalne obrane su
4 bili Hrvati. Dakle, 111 boraca na strani Teritorijalne obrane koja je oslobađala
5 Kostajnicu... Kostajnicu bili su Hrvati.

6 P: Hvala Vam.

7 O: Da bi... da bi... Ali možda još, ako dozvolite...

8 P: Da, da, izvolite.

9 O: Na izborima 1993. godine, na višestranačkim prvim izborima u
10 Republici Srpskoj Krajini je glasalo oko 1.200 Hrvata u Kostajnici, što znači da
11 ih je bilo preko 2.000, ako se uzme broj i onih koji nisu imali pravo glasa.
12 Dakle, mislim na maloletnike koji nisu imali pravo glasa. To je dokaz da iz
13 Kostajnice nisu Hrvati proterani; naprotiv, da je najveći deo hrvatskog
14 stanovništva ostao u opštini Kostajnica.

15 P: Hvala.

16 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Izvinjavam se. Nešto me malo zbunilo.
17 Ja sam mislio da smo se bavili sastavom Teritorijalne odbrane Kostajnice. Zar je
18 njihov cjelokupni sastav bio od 111 hrvatskih boraca? Da li je to bio cjelokupni
19 sastav? Jer sad vidim da ste počeli govoriti o izborima, dakle o drugoj temi.

20 G. MILOVANČEVIĆ: Hvala, časni Sude. Ako dopuštate, raščis... pokušat
21 ćemo da dobijemo odgovor na ovo pitanje.

22 P: Da li Vam je poznato kolike su... koliko su bili... bile brojčano
23 jake snage Teritorijalne odbrane Kostajnice, makar orijentaciono?

24 O: Pa, orijentaciono, tu negde oko 500, 600 boraca. Ja mislim da više
25 nije bilo u Teritorijalnoj obrani Kostajnice.

26 P: Hvala. Kada ste pomenuli 111 pripadnika Teritorijalne odbrane

27

28

29

30

1 Kostajnice i kada ste za njih rekli da su oni bili hrvatske nacionalnosti, da li
2 to znači da je okviru tih 500, 600 bilo tih 111 ili su oni...? Šta ste hteli da
3 kažete?

4 O: Tačno, tačno. Upravo to šta... šta ste konstatovali. Dakle, u... u
5 jedinicama Teritorijalne odbrane Kostajnice koja je oslobađala Kostajnicu bilo
6 je 111 boraca hrvatske nacionalnosti. To su dakle mještani i iz Kostajnice, i iz
7 susednih sela koji su bili u... u... članovi, odnosno borci Teritorijalne obrane
8 Kostajnice.

9 P: Hvala.

10 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] A šta su po nacionalnosti bili ovi
11 ostali u Teritorijalnoj obrani? Jer govorili smo dakle o etničkom sastavu
12 Teritorijalne obrane. Mi još uvijek nismo čuli informaciju kojoj su etničkoj
13 skupini pripadali ovi ostali.

14 G. MILOVANČEVIĆ:

15 P: Možete odgovoriti. Jeste čuli pitanje časnog sudije Molota?

16 O: Mogu... mogu, časni Sude. Ostali su bili uglavnom Srbi. Nekoliko
17 procenata je bilo, da tako kažem, ostalih. To su bili Muslimani ili oni koji se
18 nisu izjašnjavali, a najveći broj su bili , normalno, Srbi, jel je i Kostajnica
19 bila srpski grad.

20 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala.

21 G. MILOVANČEVIĆ: Hvala, časni Sude.

22 P: Vi ste kao datum borbi u Kostajnici pomenuli negde kraj septembra
23 1991. godine. Rekli ste: "Koliko se sećam..." Da li Vam pominjanje nekog datuma,
24 12. ili 13. septembar 1991. godine, znači nešto kada vezujete to za događ... za

25

26

27

28

29

30

1 borbe oko Kostajnice? Ili da Vam postavim direktno pitanje: postoje li neki
2 podaci koji su vezani za 12. ili 13.? Da ne bude sada da su borbe u Kostajnici
3 vođene tokom jednog meseca dva puta. Da li ste Vi sigurni za taj datum? To Vas
4 pitam.

5 O: Ne, za datum ja... ja inače se ispričavam časnom Sudu. Toliko je
6 vremena prošlo da... da sad - i toliko je tih datuma - da je verovatno mogu da
7 pogrešim kad je datum u pitanju, i... i molio bi da... da mi se to istoleriše.

8 P: Hvala Vam. Kažete, zarobili ste jedan broj pripadnika hrvatskih snaga
9 u Kostajnici. Da li su svi zarobljeni ili su neki i otišli, napustili
10 Kostajnicu?

11 O: Neki su... neki su napustili Kostajnicu. Rekao sam prema... uglavnom
12 prema Novskoj...

13 P: Hvala, dovoljno je.

14 O: ...preko Bačina, a drugi su se predali u Republi... u Republiku Bosnu
15 jer su ta... jer je tamo bila regularna Vojska Jugoslavije stacionirana.

16 P: Hvala. U vreme tog sukoba i neposredno nakon njega, šta se dešavalo
17 sa stanovništvom Kostajnice?

18 O: Pa, stanovništvo Kostajnice uglavnom se vraćalo u Kostajnicu, što je
19 bilo i normalno. Jedan broj hrvatskog stanovništva je napustio Kostajnicu
20 zajedno sa... sa hrvatskom paravojskom, ali najveći deo stanovništva je ostao u
21 Kostajnici, i to potkrepljujem ovom činjenicom da je na tim sledećim izborima u
22 Republici Srpskoj Krajini glasalo preko 1.200 Hrvata sa pravom glasa.

23 P: Hvala Vam. "Jednoga dana," Vi kažete, "Borbe oko Kostajnice trajale
24 su jedan dan." Šta se dešavalo sa selima Bačin, Dubica i Cerovljani u to vreme?

25

26

27

28

29

30

1 Da li to znate?

2 O: Pa, to su sela na potezu od Kostajnice prema Novskoj, dakle uz rijeku
3 Unu, u tzv. Banijskom trokutu.

4 Koliko je meni poznato, tu su ostale još određene grupe hrvatske
5 paravojske i nakon dva ili tri dana po oslobađanju Kostajnice išlo se na
6 oslobađanje i ovih preostalih sela na potezu prema... prema, dakle dole prema
7 Novskoj. To su bila ta sela Baćin i... i ova ostala.

8 P: Hvala. Da li je Vama lično poznato da li je ta dva, tri dana nakon
9 oslobađanja Kostajnice bilo borbe u tim selima? Da li znate to?

10 O: Da, svakako da je... da je bilo borbe s obzirom da je bilo
11 zaostalih... Jake grupe su tu bile još stacionirane... stacionirane, ovih,
12 hrvatske paravojske.

13 P: Hvala. Nakon što su snage Teritorijalne odbrane Kostajnice ušle u
14 Kostajnicu, Baćin, Dubicu i Cerovljane, šta se dalje dešava sa njima? Da li
15 ostaju u tim mestima, idu dalje ili nešto treće? Dakle, u tom smislu Vas pitam.

16 O: Pa, ta linija razdvajanja između Republike Srpske Krajine i Hrvatske
17 je vrlo duga i, da tako kažem, vrlo neprirodna, jer je, da tako kažem, krivudava
18 i... i trebalo je sve... svu tu liniju sačuvati. Dakle, svi ti borci koji su
19 oslobodili Kostajnicu i ova sela, oni su praktički odmah zaposjeli ove linije
20 razdvajanja da ne bi došlo do vraćanja hrvatske paravojske i ponovnog zauzimanja
21 ovog prostora.

22 P: Da li nam najkraće možete reći kojom to linijom ili kojim pravcem je
23 išla linija razdvajanja?

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Pa, ne mogu Vam tačno reći, ali to su... to je... Mislim, sad bi
2 trebali ispred sebe imati kartu.

3 P: Oprostite, oprostite, oprostite. Dakle, malopre smo pominjali neka
4 veća mesta na tom prostoru. Pominjali smo Sisak, ispod njega Petrinju, pa onda
5 ovamo Kostajnicu. Pominjali ste Sunju. U odnosu na ta mesta, kojoj linijom je
6 išla, ako možete orijentaciono...? Pominjali smo Dubicu, naravno.

7 O: Od... od Sunje do Dubice, i dalje prema Novskoj, to je... to je ta
8 linija koju je držala Teritorijalna obrana Kostajnice na području razdvajanja
9 između Hrvatske i Republike Srpske Krajine.

10 P: Hvala, hvala Vam. Od Sunje do Dubice, i dalje ka Novskoj, opisali ste
11 tu liniju razdvajanja.

12 Šta znači taj termin koji Vi navodite, "linija razdvajanja"? Kakva je to
13 linija razdvajanja? Koga, čega?

14 O: A, to znači da su po... iskopani rovovi i postavljene straže,
15 smenjivane straže i čuvan... čuva...čuvao...čuvalo se stanovništvo od... od bilo
16 kakvog upada bilo kakvih jedinica sa druge strane. Dakle, i Hrvati su prema nama
17 imali takvu liniju i takvu smo liniju imali mi prema njima.

18 Bilo je dobro tamo gde je to bila prirodna granica: tok reke Save ili...
19 ili Une, itd., ali tamo gde nije bila takva prirodna granica, to je išlo kroz...
20 jednostavno kroz šume, kroz polje, kroz livade i to je bilo vrlo... vrlo teško
21 držati te linije razdvajanja.

22 P: Ako bi na osnovu Vašeg odgovora zaključio da je to, faktički, bila
23 linija fronta, da li bi pogrešio?

24 O: Ne bi.

25 PREVODITELJ: Molimo da pravite pauzu između pitanja i odgovora. Hvala.

26 SVJEDOK: Ne biste pogrešili.

27 G. MILOVANČEVIĆ:

28 P: Hvala. Pošto pred sobom imam kartu i gledam ovu stranu 21 atlasa, od
29
30

1 mesta Sunja do mesta Dubica, koliko ima kilometara, orijentaciono, da li znate?

2 O: Pa, ima negde oko 30, 35 kilometara.

3 P: I celom tom linijom je išla linija fronta?

4 O: Pa, linija fronta je bila daleko duža, jer linija fro...fronta, kako
5 sam ja već rekao, nije bila jedna ravna linija, već je to bila... bila linija
6 koja se kretala nekim komunikacijama ili... ili... ili nekim prirodnim...
7 prirodnim, ovoga, preprekama koje su bile na terenu.

8 P: Hvala. Rekli ste da su snage TO Kostajnice, nakon ulaska u
9 Kostajnicu, Dubicu, Baćin i Cerovljane, zaposele tu liniju fronta. Da li nam...
10 Da li znate da li je nakon ovih događanja polovinom septembra 1991. godine na
11 toj liniji fronta bilo nekih sukoba?

12 O: Pa, sukoba je bilo svakodnevno, manjeg ili većeg intenziteta.

13 P: Hvala. Šta se dešavalo...

14 G. WHITING: [simultani prijevod] Ja se izvinjavam. Samo se pitam da li
15 bismo mogli utvrditi koji je temelj za ovaj niz pitanja. Gdje se svjedok u to
16 vrijeme nalazio i na temelju čega on zna ove činjenice? To jednostavno nije
17 utvrđeno. Meni naprimjer nije jasno gdje se on nalazio, osim da je bio u okolini
18 Siska, ali nije potpuno jasno.

19 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Izvolite, gospodine Milovančeviću.

20 G. MILOVANČEVIĆ: Zahvalan sam kolegi Whitingu na ovoj primedbi.

21 P: Molim Vas... Vi ste nam ispričali čitav niz detalja vezanih za ova
22 mesta. Na osnovu čega Vam je to poznato? Gde ste Vi bili? Kako Vi sve ovo što
23 ste nam rekli znate?

24 O: Poštovani tužioče, verujem da ćete lako shvatiti. Naime sela Šaš do
25 Živaje, Crkveni Bok, Ivanjski Bok, Strmen - to su sela o kojima mi sad govorimo.

26

27

28

29

30

1 Ta sela su pre rata pripadala opštini Sisak, a mi smo na granici s opštinom
2 Kostajnica, u selu Mala Gradusa, formirali novu opštinu od preostalih sela,
3 srpskih, 23 sela koja su ostala od opštine Sisak na ovoj strani Republike Srpske
4 Krajine. I ja sam bio pre svega jedan od osnivača te opštine i, druga stvar, bio
5 sam zamenik, tad, komandanta Teritorijalne obrane u tom delu. Dakle, mi smo se
6 neposredno naslanjali na... na... na... na Kostajnicu, da ne kažem da smo imali
7 i zajedničke i akcije, i dogovore. To je bio jedini grad koji je bio od mog
8 štaba udaljen nekih 15 kilometara.

9 Osim toga komandant Teritorijalne obrane u gradu Sisku bio je jedan
10 momak koji je bio iz... iz opštine Kostajnica. Ja sam već... Vam već rekao da je
11 i od... iz moje jedinice 21 ili 22 boraca učestvovalo neposredno u borbi
12 oslobađanja Kostajnice. Dakle, ja sam bio u neposrednoj blizini u svim tim
13 akcijama koje su se dešavale.

14 P: Hvala Vam, dovoljno je. Šta se dešava u Kostajnici nakon što je... su
15 jedinice Teritorijalne odbrane Kostajnice ušle u grad? Šta se dešava sa
16 funkcionisanjem organa vlasti, sa ljudima na tom području, u tom mestu?

17 O: Pa, možda je pogrešan pristup kad kažem "oslobađanje Kostajnice", jel
18 u Kostajnicu se, ustvari, vratila ista ona vlast koja je bila pre okupacije
19 Kostajnice. Dakle, vratio se predsednik opštine sa svom administracijom koja je
20 bila i pre okupacije u Kostajnici i pokušava se tad da se uspostavi vlast, jer
21 tad u Kostajnici i na tom delu Banijskog trokuta nije bilo ni jedne
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 policijske stanice, dakle, niti je vlast mogla da odmah profunkcioniše, s
2 obzirom da je bilo i srušenih, i miniranih kuća. Vi znate, časni Sude, šta znači
3 kad se uđe na jedan teren da se... da je potrebno određeno vreme da bi se tu,
4 bez obzira što je to izabrana vlast, da bi ona počela da normalno funkcioniše.

5 P: Hvala Vam. Kada je u pitanju odnos vlasti prema domaćem stanovništvu,
6 možete nam nešto reći o tome? Kakav je bio taj odnos vlasti prema stanovništvu u
7 Kostajnici?

8 O: Pa, sama činjenica da je tolik broj... da je tolik broj hrvatskog
9 stanovništva ostao u Kostajnici govori da je ta vlast bila, da tako kažem, vrlo
10 prihvatljiva. Tu su se pojavlji... tu je došlo sad do pojava nekih drugih, da
11 tako kažem, remetilačkih faktora. Pojavili su se određene grupe za koje ne bismo
12 mogli čak reći ni da su paravojne jedinice, obične grupe određenih samozvanih,
13 ovoga, huligana - možda tako da ih nazovem - u raznoraznim uniformama, koji su
14 pokušali u određenim mestima da oni uspostavljaaju neku svoju vlast, policijsku
15 i... ili bilo kakvu drugu. Ali izričito naglašavam da te pojave nisu imale
16 nikakve veze sa legalnom vlašću na tom delu Banije.

17 To nije bilo samo slučaj u Kostajnici. To je bio slučaj, da ne kažem, u
18 celoj Krajini, ali ja svedočim ovde samo o području... području Banije.

19 P: Sada ste pomenuli, kaže..., pojavu nekih grupa koje su tu pokušale da
20 se oforme i da deluju, i rekli ste da to nije bila vlast. U čemu se sastojalo
21 njihovo ponašanje? Kako su one to pokušale da delu...deluju, i ko su bili ti
22 ljudi, ako možete da nam to objasnite?

23

24

25

26

27

28

29

30

1 O: Pa, radilo se o nasilničkom ponašanju pojedinaca. Bila je neka grupa
2 koju su - ja ću neke pomenuti - koju je prevodio /?predvodio/ nekakav tzv.
3 Japan. Mislim da je poginuo. Jednu je pro...predvodio Stevo Borojević, koji je
4 također poginuo.

5 Bilo je još i manjih tih grupa i grupica koje su jednostavno noću
6 terorisale određeno stanovništvo, i ne samo hrvatsko, čak i neko srpsko... čak
7 i... i srpsko stanovništvo, ali, pre svega, i hrvatsko stanovništvo, ovoga...
8 gde... U tom momentu, dakle dok se nije formirala policijska stanica 1992.,
9 početkom 1992. - mislim, u januaru, u Kostajnici - bilo je dosta problema sa tim
10 tzv. samozvanim grupama.

11 P: Kada govorite o ovim problemima, odakle Vam je to poznato - o ovim
12 pojavama, kada govorite?

13 O: Kako odakle mi je poznato, kad sam ih lično upoznao?. Ovoga... znao
14 sam ih... znao sam ih sa terena tamo, a osim toga, ja sam imao vrlo blisku
15 komunikaciju sa predsednikom opštine, sa rukovodstvom, itd.. Dakle, nije to meni
16 bila nikakva nepoznata činjenica, i ne samo meni, nego bilo kome sa tog terena.

17 P: Hvala. Pomenuli ste nekog Borojevića, nekog Japana. Da li nam možete
18 reći kako su ti ljudi bili obučeni? Šta su oni predstavljali tu? Kako su se oni
19 predstavljali? Kako su delovali? Vi kažete: "Terorisali su stanovništvo." Imate
20 li neki konkretniji podatak?

21 O: Ma, to je... to je bila jedna vrlo bitna činjenica da se tu radilo o,
22 da tako kažem, ne...neživljenim - možda da upotrebim jednu tešku reč -
23 tipovima. Bio je tu /nerazgovijetno/. Bilo ih je... bilo je tu više tih
24 kojekakvih grupa i grupica, ovoga... i, nažalost, mnogi od njih su se pozivali
25 na gospodina Milana Martića, da oni praktički predstavljaju nekakvu njegovu
26 policiju ili vojsku, a oni, niti su kad vidjeli Milana Martića, niti je Milan

27
28
29
30

1 Martić sigurno bar da... za... do tad za njih nije mogao ni da čuje.

2 Dakle, to su ljudi koji su na neki način pokušali da sebe tamo predstave
3 kao nekakvu vlast naju... tada najuglednijeg čoveka u Krajini.

4 P: Da li Vam je poznato šta su vlasti, šta je Teritorijalna odbrana,
5 odnosno da li je preduzimala nešto da spreči delovanje tih grupa?

6 O: A, štošta je činjeno. Ja znam za jedan slučaj koji ću, ako mi časni
7 Sud dozvoli, opisati. Naime, neposredno po oslobađanju Kostajnice, bilo je
8 ugroženo hrvatsko stanovništvo na tom području, upravo od ovih grupa. Ja, koliko
9 znam da su neki ljudi, ugledniji ljudi, da tog područja Banijskog trokuta,
10 gospodin Glavaš, gospodin Mišljenović i još nekoliko njih, da su oni otišli u
11 Knin i da su tražili pomoć od gospodina Milana Martića da se bilo šta učini da
12 se... da se spreči ovi... ove... da se spreče ovi događaji koj...koji su tamo
13 bili na terenu.

14 I da bi... da me ne bi ponovo cenjeni tužilac pitao kako to znam, ja sam
15 naime razgo... Bilo je vrlo interesantno da se tada Milan Martić pojavi na tom
16 delu Banijskog trokuta. Ja ne znam da l' je ikad pre i bio tu. On je došao sa
17 helikopterom u roku dva dana i održao jedan sastanak, i to, pre svega, iz
18 razloga što je tu u to vreme postojala jedna jedinica Vojske Jugoslavije, ali
19 koja je bila pod komandom Banjalučkog korpusa.

20 Ovo naglašavam iz razloga da vojne snage, ovoga, odnosno Teritorijalna
21 odbrana Banije nije nikakve veze, dakle nadležnosti ni naređenja, imala prema

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 toj jedinici. S tom -

2 P: Oprostite, oprostite. Hvala Vam. Samo sam nešto hteo da Vas pitam.
3 Pomenuli ste nekoliko uglednih ljudi koji su otišli kod gospodina Martića i
4 rekli ste da je on došao posle dva dana helikopterom. Da li znate zašto su
5 otišli baš kod njega?

6 O: Pa, rekao sam to. Zato što su ga smatrali tada sa čovekom koji je
7 imao najviše autoriteta u Krajini. Mislim da je to osnovni razlog i to je i meni
8 rečeno nakon... kad sam razgovarao sa... sa tim ljudima koji su... koji su
9 bili... koji su bili u Kninu. Dakle, oni su očekivali da Milan Martić nešto može
10 poduzeti i rekli su mi da je Milan Martić tad dao... Dakle, da Vas... Ova
11 prezimana, Borojević, jel se prepliću sticajem okolnosti, i komandant te brigade
12 je bio Slobodan Borojević, a komandant ove paravojne, da tako kažem, ili... ili
13 te grupe je bio Stevo Borojević. Dakle, radi se Slobodanu Borojeviću. I mislim
14 da je tad, ovoga, gospodin Milan Martić jednostavno dao nalog komandantu
15 Slobodanu Borojeviću da ov...ovu ekipu ovih samozvanih šarenih makne sa mosta
16 prema Dubici i da tamo postavi vojnu policiju, jer civilne... civilne policije,
17 ponovo naglašavam, u tom momentu na tom terenu nije bilo.

18 P: Hvala, hvala Vam. Molio bih da -

19 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Izvinjavam se. Htio bih samo da nešto
20 razjasnimo ovdje. Gospodin Martić je u to vrijeme bila osoba sa najvećim
21 autoritetom u Krajini. Recite, kakvu vrstu autoriteta je on imao? Da li je bio
22 ministar ili o kakvom se autoritetu radilo u to vrijeme?

23 SVJEDOK: Pa, gospodin Martić u to vreme je bio ministar unutrašnjih
24 poslova Krajine.

25 Međutim, da bi shvatili ovu genezu koju ja ovde hoću da prezentiram, u

26

27

28

29

30

1 tom delu tad nije bilo jedinica ministarstva unutrašnjih poslova, jer tu
2 policija još nije bila formirana, tako da tu gospodin Milan Martić nije ni mogao
3 imati bilo kakvu informaciju šta se na terenu događa jer tu ni nije bilo
4 policije. Zbog toga su ovi članovi Teritorijalne obrane i ovi u... oni su
5 uglavnom i svi bili, koliko ja znam, odbornici u opštini Kostajnici. Zbog toga
6 su oni i išli da traže pomoć upravo kod... kod Milana Martića.

7 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Da li je tačno da je ministar
8 unutrašnjih poslova osoba koja ima pod svojoj kontrolom policiju? Je li tako?

9 SVJEDOK: /prijevod engleskog transkripta: " Apsolutno."

10 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] E, sad, Vi kažete da u to vrijeme je
11 on bio ministar unutrašnjih poslova, ali da policija nije bila još formirana.
12 Kažete da je imao autoritet. Sad mi nije jasno nad kim je onda on imao taj
13 autoritet, ako policija još nije bila formirana?

14 SVJEDOK: Pa, autoritet Milana Martića je izgrađen, da tako kažem, vrlo
15 brzo jel je on jedan od... od ljudi koji se stavio na stranu
16 ugrožena...ugroženog krajiškog naroda, i bez obzira na njegovu funkciju, on je u
17 to vreme imao... imao, da tako kažem, vrlo ozbiljnu karizmu u Krajini. A logično
18 je zašto nije bilo policije na tom terenu - jer smo sad govorili da je pre
19 nekoliko dana oslobođena Kostajnica. Dakle, nije bilo ni vremena da se uspostavi
20 policijska stanica, odnosno policijska uprava.

21 Neposredno nakon odlaska Milana Martića, dakle nakon mesec ili dva dana,
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 je formirana stanica u Kostajnici. Pero Vuruna je postavljen za načelnika
2 policije i on je odmah jedno odelenje policije, po nalogu, verovatno, ministra
3 Martića, postavio i u selo Šaš, koje je bilo, praktički, u tom delu koje je bilo
4 rovito i gde je bila opasnost da... da strada civilno stanovništvo hrvatske
5 nacionalnosti.

6 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala... hvala na tom odgovoru, ali
7 još od Vas nisam dobio odgovor na to nad kim je on imao svo... ovlasti, tj.
8 autoritet. Shvaćam što mi govorite, da je on bio hrabar čovjek koji je imao
9 ugled. Da li da shvatim da, bez obzira na njegovu funkciju, da je on imao i
10 vlast? Ako je čovjek želio da se nešto dogodi, onda je Martić bio taj koji je to
11 mogao ostvariti, bez obzira na to da li je to bilo u sklopu njegove nadležnosti
12 ili nije. Dakle, da je on bio čovjek koji je imao stvarnu, efektivnu vlast u
13 Krajini - da li sam Vas dobro shvatio?

14 SVJEDOK: Da, časni Sude. Vrlo dobro ste me shvatili. On je imao vlast i
15 na tom terenu, ali naknadno, kad je uspostavljena policija. U ovom momentu
16 bezvlašća tamo nitko nije mogao da ima vlast, i oni su tražili, dakle, čoveka
17 koji će da svojim autoritetom uspostavi vlast koja će da zaštititi to
18 stanovništvo.

19 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] To je bilo, da, kasnije, ali u toj
20 fazi u to vrijeme, prije nego što je policijska vlast bila također
21 uspostavljena, on je imao pravu vlast tamo, onu vlast koja nadilazi samo vlast
22 koja proizlazi iz zakonskih osnova, je li tako?

23 O: Ne, ne. Ta vlast je proizlazila... To nije... tu se ne može, ustvari,
24 ni govoriti o vlasti. Tu se govori o autoritetu ličnosti. Tu se... tu se... tu
25 se tražio autoritet koji će promeniti stanje na terenu, a ne ga konstatovati.

26

27

28

29

30

1 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Možda Vam nije dobro prevedeno
2 pitanje. To je upravo ono što sam Vas ja pitao. Dakle, kao čovjek on je imao taj
3 autoritet, takvu karizmu. Dakle, čak i prije nego što je taj sistem
4 uspostavljen, on je mogao svoj takav autoritet koristiti da se nešto napravi.

5 I, dakle, Vi kažete da je on uspio organizirati da se policijska stanica
6 organizira u ta dva sela. Hvala Vam.

7 Možete nastaviti, gospodine Milovančeviću. Izvinite što sam Vas
8 prekinuo.

9 G. MILOVANČEVIĆ: Hvala Vama, časni Sude.

10 P: Pominjali ste nešto jednog drugog Borojevića, komandanta jedinice, i
11 njegovo ponašanje vezano za ta događanja. Zašto ste njega pomenuli? Šta je sa
12 njim interesantno?

13 O: Ja sam pomenuo Slobodana Borojevića. To je čovek koji je bio
14 komandant brigade koja je pripadala, odnosno koja je bila pod komandom
15 Banjalučkom korpusu. Taj čovek je upravo zbog takvih odnosa na terenu i
16 pojavljivanja ovih raznoraznih samozvanih grupa i ugroženosti stanovništva
17 pokušao da napusti, odnosno zapretio da će da napusti taj teren sa svojom
18 jedinicom ukoliko se nešto na tom terenu ne promeni. I to je, po meni, odnosno
19 ne po meni nego to je po tvrdnji ovih ljudi koji su i otišli da traže pomoć
20 Milana Martića, bio jedan od prvih razloga da bi se sprečio odlazak Slobodana
21 Borojevića i njegove, dakle, regularne vojne jedinice sa tog terena.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Da li... Hvala. Da li imate informaciju kakav je stav bio u gospodina
2 Martića prema delovanju takvih grupa i pojedinaca?

3 O: Ja i tad, a i kasnije, kad sam jedno kratko vreme bio, da tako kažem,
4 nešto bliži suradnik sa gospodinom Martićem, znam da je on apsolutno osuđivao
5 takva ponašanja i da nije u nijednoj prilici tolerisao bilo kakve samozvane
6 grupe ili bilo kakvo ponašanje i iskakanje iz discipline, itd.

7 G. MILOVANČEVIĆ: Hvala. Molio bih da na monitoru sada pogledamo jedan
8 dokaz. On nosi oznaku broj... oznaku 602. To je inače dokument sa liste 65ter
9 Tužilaštva i predstavlja naređenje gospodina Martića što se tiče opštine
10 Kostajnice, 26. novembar 1991.

11 P: Pred sobom vidite jedan dokument. U gornjem levom uglu piše "Srpska
12 Autonomna Oblast Krajina, Ministarstvo unutrašnjih poslova, Knin, 26.11.1991.
13 godine". Da li to vidite, gospodine Dobrijeviću?

14 O: Da.

15 G. MILOVANČEVIĆ: Molio bih da tekst ove naredbe podignemo, dakle da
16 vidimo tačke 1 do 4. Dovoljno je, dovoljno je. Hvala.

17 P: Pročitat ću Vam tačke 1 i 4 ove naredbe. U tački 1 piše: "U skladu sa
18 pismenim i usmenim dogovorom sa komandantom Banjalučkog korpusa, general
19 potpukovnikom Nikolom Uzelcem, da poslove civilne vlasti u ratnim uslovima na
20 području Dubice, SO Kostajnica, sve do uspostavljanja redovne milicijske stanice
21 javne bezbednosti u Dubici, ove poslove i zadatke javne bezbednosti u mesnoj
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 zajednici Dubica obavlja stanica javne bezbednosti Kostajnica uz pomoć vojne
2 policije Banjalučkog korpusa, odnosno 3. odreda (sa komandantom kapetanom prve
3 klase Slobodanom Borojevićem)."

4 Točka 4 kaže: "Sve osobe koje nose šarene uniforme, a nisu pripadnici
5 milicije SAO Krajine, nemaju odgovarajuće ovlaštene karte ili nisu legalno
6 postavljeni po rešenju Ministarstva unutrašnjih poslova Krajine dužni su vratiti
7 oznake milicije i javiti se vojnom odsjeku Kostajnica radi uključivanja u ratne
8 formacije Jugoslovenske narodne armije."

9 Da li ste videli ova dva... dve tačke naredbe, gospodine Dobrijeviću? U
10 potpisu u donjem desnom uglu stoji naznaka: "Ministar Milan Martić" i pečat. Da
11 li to vidite?

12 O: Da.

13 P: Vi ste nam govorili o situaciji u Kostajnici i okolnim mestima. Da li
14 se ova naredba... da li odgovara Vašim saznanjima na terenu u to vreme?

15 O: Ova naredba upravo potvrđuje ove činjenice o kojima sam ja govorio.

16 P: Hvala Vam. Još jedno pitanje pre same pauze. U tački 4 ove naredbe
17 govori se o neskim /?nekim/ osobama koje nose šarene uniforme, a nemaju ni
18 rešenje o postavljenju, ni službene legitimacije, niti su pripadnici policije.
19 Da li, u vezi sa tim, da li Vi znate da li je na terenu tada bilo ljudi u
20 šarenim uniformama koji su se predstavljali kao milicija ili kao bilo koja druga
21 vlast?

22 O: Apsolutno, i to sam već rekao u svom izlaganju, da je tu bilo

23

24

25

26

27

28

29

30

1 raznoraznih grupa i grupica samozvanih itd., dok se nije uspostavila ozbiljna
2 policijska hijerarhija i dok nisu ti ljudi na neki način, ovaj... Neki su
3 zatvoreni, neki su se između sebe poubijali, neki su... neki su se između sebe
4 likvidirali, a drugi su morali prihvatit, ovoga, vojnu disciplinu i ući u one
5 jedinice SAO Krajine.

6 P: Kada se - pre sam pauze - kada se uspostavlja policije u tom području
7 - policija SAO Krajine? Kada se to dešava?

8 O: Pa, uglavnom...

9 P: Oprostite. U smislu da funkcioniše, dakle da kontroliše prostor?

10 O: Pa, uglavnom početkom 1992. godine, dakle Kostajnica u prvom mesecu,
11 pa onda zatim ova Gradusa, itd., Petrinja, Glina. I to je uglavnom to razdoblje
12 kad policija Krajine počinje da preuzima ozbiljnije svoju funkciju.

13 P: Hvala.

14 G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude, mislim da bi sada bio momenat za pauzu.

15 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Tako je. To je istina. Hvala.

16 Polazimo na pauzu. Nastavljamo u petnaest do šest.

17 Prekidamo s radom.

18 SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prijevod] Ustanite, molim.

19 [Svjedok se povlači]

20 ... Početak pauze u 17.14h

21 ... Sjednica nastavljena 17.43h

22 SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prijevod] Molim ustanite.

23 Izvolite sjesti.

24 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Jedno tekuće pitanje.

25 Pretresno vijeće je donijelo jednu usmenu odluku u vezi sa nekoliko
26 zahtjeva i podnesaka koji su podneseni Vijeću i sada će Vijeće pročitati odluku,
27 a primjerke odluke ćete dobiti.

28 Pretresno vijeće, rješavajući po nekoliko zahtjeva i podnesaka u vezi sa
29 vojnim vještakom Milisavom Sekulićem, Pretresno vijeće je razmotrilo sve

30

1 argumente strana i u interesu pravde i pravičnog i efikasnog suđenja danas će
2 saopštiti usmenu odluku, a pismena odluka, u kojoj su sadržana sva pokrenuta
3 pitanja i u kojoj su razrađeni razlozi Pretresnog vijeća, bit će donesena i
4 saopštena u ponedjeljak 13. novembra.

5 Nakon što je zatražilo biografiju Milisava Sekulića, koju je dobilo
6 danas, Pretresno vijeće konstatuje da Milisav Sekulić ispunjava zahtjeve,
7 zahvaljujući kojima se može smatrati vojnim ekspertom u vezi sa spornim
8 pitanjima u ovom predmetu. Ipak, prije nego što se pozabavi izvještajem Milisava
9 Sekulića prema pravilu 94bis, Pretresno vijeće konstatuje da je Odbrana
10 zatražila produženje roka za ispunjenje naloga koje je Pretresno vijeće donelo
11 7. novembra, a i Pretresno vijeće konstatuje da ovo nije prvi puta da Odbrana ne
12 ispunjava utvrđeni rok i da nakon toga zahtjeva u posljednjem trenutku
13 produženje roka, što je trebalo da uradi mnogo ranije.

14 Stoga Pretresno vijeće smatra da je ovo ponašanje daleko ispod potrebnog
15 profesionalnog standarda za Odbranu pred ovim Međunarodnim sudom.

16 Zahtjev Odbrane za produženje roka se odbacuje. Ipak, treba da se kaže
17 da Odbrana, budući da nije udovoljila datom utvrđenom roku, izgubila je pravo po
18 kojem je dobila priliku koju joj je Vijeće dalo da obezbjedi adekvatne reference
19 za ovaj izvještaj.

20 A sada ćemo se pozabaviti samim izvještajem. Pretresno vijeće ocjenjuje
21 izvještaj u svjetlu pravilnika i sudske prakse ovoga Suda. Kao rezultat ove
22 ocjene, Pretresno vijeće konstatuje da da bi se izvještaj mogao usvojiti kao

23
24
25
26
27
28
29
30

1 izvještaj vještaka, potrebno je da se napravi redakcija. Pretresno vijeće stoga
2 usvaja zahtjev tužioca za unakrsno ispitivanje.

3 Pretresno vijeće je redigovalo izvještaj i usvaja ga u spis.

4 Molim da mu se odredi broj dokaznog predmeta.

5 Redigovana verzija će biti dostavljena stranama i ona će biti priložena
6 uz pismenu odluku.

7 Molim da se uvede svjedok u sudnicu.

8 TAJNIK: [simultani prijevod] Časni Sude, ovo će biti dokazni predmet
9 1012.

10 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala Vam.

11 [Svjedok je ušao u sudnicu]

12 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Oprostite, gospodine Dobrijeviću.

13 Morali smo se pozabaviti jednim tekućim pitanjem. Hvala Vam.

14 Gospodine Milovančeviću, možete nastaviti.

15 G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude, htio bi samo jednu rečenicu da kažem, ako
16 mi dopuštate.

17 Čuli smo vašu odluku. Teško nam pada mišljenje Sudskog veća o našem
18 odnosu prema naredbama i ovde se radilo samo o potrebi da mesto veštaka uradimo
19 posao koji je enorman. Radi se o stotinama fusnota koje je trebalo sada
20 uskladiti sa tekstom u jednom vrlo kratkom roku i molim vas da to imate u vidu.
21 Mi smo u... na samom kraju slučaja. Dakle, nije se radilo o bilo kakvoj... čak
22 bilo kakvom pokušaju, nameri ili... ili zlovolji, ili... ili nepoštovanju sudske
23 naredbe. Radilo se o jednoj objektivnoj situaciji. Samo sam... Da li je ona
24 opravdana ili nije opravdana, vi ćete to proceniti, ali samo vas molim da imate
25 u vidu da je naš odnos prema vašim nalozima maksimalno odgovoran, onoliko koliko

26

27

28

29

30

1 smo u stanju da to ispunimo.

2 Ništa više. Hvala vam. Ako dopuštate, ja bih nastavio sa saslušanjem
3 svedoka.

4 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala, gospodine Milovančeviću. Nadam
5 se da shvatate da je to Vijeće reklo teška srca.

6 Možete nastaviti.

7 G. MILOVANČEVIĆ: /?Hvala/, časni Sude.

8 P: Gospodine Dobrijeviću, pre pauze poslednja stvar kojom smo se bavili
9 jeste bio period vremena kada je na području Banije došlo do uspostavljanja i
10 funkcionisanja SUP-a. Sećate li se toga?

11 O: Pa, da. Rekao sam -

12 P: Hvala, hvala. Dovoljno je.

13 O: Sećate se da smo o tome govorili? To sam Vas pitao.

14 P: Da, da.

15 P: Hvala. Vi ste na samom početku Vaše izjave rekli da ste jedno vreme
16 bili i koordinator SUP-a za Baniju. Kada je to bilo, ko Vas je imenovao i šta je
17 bio Vaš zadatak - najkraće moguće?

18 O: Pa, ja mislim da moja uloga, odnosno funkcija nije bila toliko
19 značajna. Međutim, gospodin Milan Martić, tada kao ministar policije Krajine,
20 jednostavno je procenio da bi mu jedan čovek, verovatno mojih kvaliteta, trebao
21 pomoći, bar informativno, oko tih odnosa koji su se dešavali na području Banije.
22 I to je bilo jedno kratko vreme, ja mislim od tri, tri i pol mjeseca. Ja čak
23 ovde negde imam i u arhivi odluku o mom razrešenju. Dakle, ja sam postavljen u
24 decembru 1992., a već polovinom četvrtog meseca 1993. sam razriješen te funkcije
25 sa nalogom da pokušam formirati vojni sud u Krajini sa pomoćnikom ministra...

26

27

28

29

30

1 ministra odbrane. Mislim da... Ne mogu se setit kako se sad zove, ali setit ću
2 se.

3 P: Dovoljno je, dovoljno je.

4 O: Dovoljno je, dakle.

5 P: Dovoljno je. Hvala, dovoljno je. U vezi sa ovom situacijom koja je
6 postojala na području opština Kostajnice i mesta same Kostajnice, dakle grada
7 Kostajnice, Dubica, Bačina, Cerovljana, Živaje, Šaša, radi se dakle o septembru,
8 oktobru i novembru 1991. godine.

9 O: Da.

10 P: Koja je država u to vreme postojala kao međunarodni subjekt na po...

11 O: Isključivo Savezna Republika Jugoslavija.

12 P: Hvala. Ko je u to vreme bio ministar unutrašnjih poslova savezne
13 države? Sećate li se?

14 O: Bio je general Petar Gračanin.

15 P: Na terenu u bilo kojoj republici u sastavu federativne Jugoslavije,
16 ko je nosio odgovornost za organizaciju Ministarstva unutrašnjih poslova na
17 saveznom nivou, a ko na republičkom nivou?

18 O: Pre sv... pre svega savezni sekretar, dakle, i savezna policija, i
19 onda republička policija kao produžena, odnosno podređena instanca ispod.

20 P: Hvala. Još jedno pitanje vezano za područje Kostajnice i okolnih
21 mesta. U čijoj zoni odgovornosti - mislim na vojnu zonu odgovornosti - se ova
22 mesta nalaze? Da li Vam je to poznato?

23 O: Poznato mi je. Ja sam to naglasio u nekoliko navrata, da je to
24 bila... da je to bilo u zoni odgovornosti Banjalučkog korpusa.

25

26

27

28

29

30

1 P: Hvala. U Vašim biografskim podacima koje smo pominjali na samom
2 početku naveli ste da ste bili ministar u Vladi gospodina Babića na... polovinom
3 1995. godine. Možete li nam reći kada je ta Vlada u kojoj je gospodin Babić bio
4 predsjednik Vlade izabrana - makar mesec - i kakvu ste Vi ministarsku funkciju
5 imali?

6 O: Pa, ta Vlada je, kako je poznato, izabrana u Topuskom. Dakle, ja
7 mislim da je to bio 28. ili 27.07.1995. godine. To je Vlada koja je imala
8 najkraći mandat od tih vlada jer je praktički samo formirana sedam dana pre
9 akcije "Oluja". I ja sam u toj Vladi bio ministar bez portfelje.

10 P: Hvala. Kada...

11 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Možete li nam kazati kada je to
12 prestala da bude Babićeva Vlada?

13 SVJEDOK: Pa, teško je reći kad je prestala da bude Babićeva Vlada s
14 obzirom da ta Vlada i danas još uvek...

15 G. MILOVANČEVIĆ:

16 P: Pomenuli ste da je gospodin Milan Babić kao predsjednik Vlade
17 Republike Srpske Krajine izabran krajem jula 1995. godine i da ste u njoj bili
18 ministar. Da li Vam je poznato nešto o odlasku gospodina Babića u Beograd 2.
19 avgusta 1995. godine?

20 O: Pa, ja... Zamolio bi časni Sud da mi dozvoli da vrlo kratko
21 elaboriram tih nekoliko dana postojanja ove Vlade pre poznate te redarstvene
22 akcije "Oluja".

23 Dakle, prilikom samog zasedanja i izbora Vlade mi smo već imali saznanja

24

25

26

27

28

29

30

1 od tadašnjeg komandanta Vojske Republike Srpske Krajine, generala Mile Mrkšića,
2 da je Krajina napadnuta. Mi smo sledećeg dana iz Topuskog... dakle cela Vlada
3 krenula na zasedanje u Knin. Održali smo sednicu u Kninu, na kojoj su donešene
4 određene... određeni zaključci jer je... već su napadi na Krajinu na neki način
5 počeli po periferiji.

6 Između ostalog, donesena je odluka da pet ministara i predsednik Vlade
7 Milan Babić krenu za Beograd jer je gospodin, pokojni premijer, Milan Babić u to
8 vreme imao zakazan razgovor sa američkim ambasadorom u Zagrebu Peterom
9 Galbraithom, a mi ostali ministri da pomognemo, dakle, u organizaciji tih
10 poslova koje smo imali tamo kao članovi Vlade.

11 P: Oprostite što Vas prekidam. U to vreme, ko je bio predsednik
12 Republike Srpske Krajine?

13 O: Gospodin Milan Martić.

14 P: Hvala. Da li ste Vi po toj odluci Vlade sa sastanka u Kninu otišli u
15 Beograd i kada je to bilo, i šta se desilo - najkraće što može?

16 O: Mi smo odmah ujutru krenuli za Beograd i u Beogradu smo imali jednu,
17 da tako kažem, veliku aktivnost da bismo upoznali ne samo rukovodstvo
18 Jugoslavije i Srbije, već i ambasadore drugih zemalja. Ja znam da sam ja pisao
19 tad pismo Kofiju Ananu. Ja ne znam ko je sve bio zadužen tad da piše neka pisma
20 i da se obraća značajnim međunarodnim faktorima kako bi sprečili napad na
21 Krajinu.

22 Gospodin Milan Babić je dakle 2-og išao na razgovor kod Petera
23 Galbraiha.

24 P: Oprostite. Oprostite, molim Vas. Izvinite što Vam ovo radim. Dakle,
25
26
27
28
29
30

1 gospodin Babić je išao na sastanak kod Petera Galbraitha 2-og... kog, koje
2 godine? 2-og...

3 O: 02.08. Dakle, to je bilo tri dana pre... pre... pre "Oluje".
4 P: 199...
5 O: 1995.
6 P: To recite, molim Vas. Dakle, 02.08.1995.
7 O: Da. Pa, mislim da se to...
8 P: Hvala, hvala. Hvala Vam.
9 O: ...prati po ovim događajima, međutim, evo, da i to naglasimo. Ja sam
10 bio jedan od ministara koji je određen da prisustvujem tom razgovoru. Međutim, u
11 zadnji čas je gospodin premijer Milan Babić odlučio da sâm ode na razgovor kod
12 Petera Galbraitha, i taj je razgovor, kol'ko je meni sad već poznato, trajao
13 negde od osam sati navečer do negde pola jedanaest sati uvečer. I tad se vratio
14 gospodin Milan Babić sa tog razgovora prilično uzbuđen i informisao nas nekoliko
15 ministara koji smo se tu zatekli. Dakle, tu je bio Svetozar Vinčić, ministar...
16 ministar za finansije, i bio je Mile Bosnić, ministar trgovine, bio sam ja i
17 tamo naše... naši ljudi koji su radili u predstavništvu Vlade na Terazijama u
18 Beogradu.

19 Milan Babić je rekao sledeće: "Peter Galbraith je rekao ovako: 'Tuđman
20 na granici ima 110.000 vojnika, 100.000 ima u rezervi, i on definitivno napada
21 Krajinu.'" Dakle, jedina šansa da se spasi il' da se odloži napad na Krajinu je
22 da delegacija koja je tad boravila u Ženevi u sastavu: Lazar Macura, ministar
23 inostranih poslova Milivoj Vojnović, pomoćnik gospodina Martića u to vreme,
24 gospodin Prijić, i bivši komandant vojske, general Mile Novaković... To je bila
25 delegacija koja je boravila u Ženevi. Od nas se tražilo da svi mogućim
26 sredstvima, dakle i našim autoritetom, ubedimo ovu delegaciju da prihvati sve
27 ono što se od nje bude tražilo u Ženevi kako bi se sprečio rat. "U protivnom,"
28 ja doslovno citiram reči pokojnog premijera Milana Babića, koji je rekao
29 sledeće: "Peter Galbraith je rekao da ukoliko se ovo ne prihvati, da od nikog ne
30

1 možemo tražiti pomoć, da je Jugoslaviji zaprečeno... da nam ne može pomoći, osim
2 da ide apelima prema međunarodnoj javnosti. A osim toga, i ako bi želela da se
3 upusti u rat, da nema goriva za petnaest dana." Dakle, govorim o gorivu za
4 vođenje rata. To su reči... to su reči gospodina Milana Babića sa razgovora sa
5 Peterom Galbraithom te noći.

6 P: Hvala Vam.

7 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Oprostite, gospodine Milovančević,
8 gospodine Dobrijeviću. Možda ste Vi to rekli, ja sam možda propustio. Koje
9 ministarstva ste Vi bili ministar u to vrijeme?

10 SVJEDOK: Bez portfelje. Ministar bez portfelje.

11 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala Vam.

12 Hvala Vama, gospodine Milovančević.

13 G. MILOVANČEVIĆ: Hvala Vama, časni Sude. To smo propustili da
14 konstatujemo. Hvala Vam.

15 P: Govorili ste da ste nastojali da se... da ostvarite kontakt sa Vašom
16 delegacijom, sa delegacijom Republike Srpske Krajine u Ženevi. Da li je taj
17 kontakt ostvaren i šta je dogovoreno?

18 O: Da. Mi smo čitavu noć komunicirali sa ovom delegacijom i moram
19 priznati da ni delegacija u prvom momentu nije bila jedinstvena da se sve
20 prihvati. Međutim, te pojedinosti nisu bitne ovom časnom Sudu, ali, ipak, je na
21 kraju dogovoreno da se sve prihva... da se prihvate sve ono što se traži od naše
22 delegacije. I tu je, koliko je meni poznato, prihvaćeno da se nastave razgovor,
23 dakle, sledeći četvrtak na Plesu, na aerodromu u Zagrebu, na visokom nivou, što
24 znači premijer i ministri, i da se oslobađa lička pruga, da se uspostavljaju

25

26

27

28

29

30

1 dakle i, ovaj... voj... da se reše i vojna, i... i privredna... rješavaju vojna
2 i privredna pitanja.

3 P: Hvala. Da li je to delegacija Republike Srpske Krajine u Ženevi
4 prihvatila i šta se desilo nakon toga?

5 O: Apsolutno. Delegacija je to u potpunosti prihvatila i mi smo čak, na
6 neki način, to pokušali da skromno proslavimo u našim prostorijama. Međutim,
7 nažalost, Republika Srpska Krajina je ipak napadnuta i ja sam to jutro otišao za
8 Banja Luku jer su me prisutni ministri predložili za koordinatora izbjegličke
9 kolone.

10 Međutim, mi smo očekivali da će se tad raditi samo o ranjenicima, o
11 starcima i o deci. Međutim, nažalost, "Oluja" je bila toliko žestoka da je to
12 bio i kraj Republike Srpske Krajine.

13 P: Hvala Vam. Da li nam možete reći da li je Republika Srpska Krajina
14 mogla sama vojno da se odbrani od napada hrvatske... hrvatskih snaga?

15 O: Dozvolite mi, časni Sude, da vam kažem jednu činjenicu.

16 Nakon "Bljeska", odnosno nakon pada zapadne Slavonije, ja sam imao jedan
17 direktan razgovor sa pokojnim predsjednikom Slobodanom Miloševićem. Ja sam dva
18 dana nakon pada zapadne Slavonije rekao gospodinu Miloševiću ovim rečima:
19 "Gospodine predsjedniče, kako je prošla zapadna Slavonije, tako će proći i cela
20 Krajina ukoliko nas Hrvatska napadne, i to iz jednog osnovnog razloga, što u
21 Krajini nema 50.000 ili 60.000 boraca, kako se to prezentira. To je vojska koja

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 nije postrojavana četiri godine. To su obični ljudi koji su iscrpljeni na tim
2 linijama fronta i razdvajanja i oni nemaju šanse da se odupru... odupru
3 Hrvatskoj vojsci." Poznato je da je Hrvatska imala tri aviona kad je počela rat,
4 a završila ga je... završila je rat sa 36 aviona.

5 P: Šta Vam je... Oprostite, šta Vam je na to rekao gospodin Milošević?

6 O: Gospodin Milošević je meni doslovno rekao... S obzirom da su ti mnogi
7 razgovori presretani, možda i ovaj... pa ja bi želio da citiram od reči do reči.
8 On mi je rekao: "Gospodine Dobrijeviću, vi ste pod zaštitom Ujedinjenih nacija.
9 Ukoliko vas ne spase Ujedinjene nacije i ne zaštite, a ne budete u stanju ni
10 sami da se tučete," doslovno tim rečima, "ili obranite, ja Vam mogu obećati samo
11 da ću vam praviti kuće u Srbiji."

12 I to je bio, u toj prilici, kraj razgovora mene i pokojnog predsednika
13 Slobodana Miloševića.

14 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Htjela bih da postavim jedno
15 pitanje, gospodine Milovančević.

16 Ko Vam je rekao da je bilo između 50.000 i 60.000 boraca u Krajini?
17 Rekli ste da se moglo povjerovati u to. Ko Vas je naveo da povjerujete da je
18 tako?

19 SVJEDOK: Ne, ja u to nisam povjerovao jer sam ja znao stvarnu situaciju.
20 Toliko je... toliko je boraca u Krajini stvarno bilo. Međutim, to nisu bili
21 ljudi koji su bili spremni za borbu. Tu je bilo starih ljudi sa... sa lovačkim
22 naoružanjem. Masa ljudi je za te četiri godine dok je egzistirala Republika
23 Srpska Krajina otišlo zbog neimaštine. Otišlo je u beli svet, dakle otišlo je
24 u...u...u... u inostranstvo, tako da, jednostavno, o nekim ozbiljnim borbenim

25

26

27

28

29

30

1 jedinicama koje su se mogle suprotstaviti Hrvatskoj tad, jednostavno, u Krajini
2 se nije moglo računati.

3 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Hvala Vam, gospodine
4 Dobrijeviću.

5 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Mislím da niste odgovorili na
6 pitanje. Ko Vas je naveo da to povjerujete? Bez obzira da li ste Vi u to
7 vjerovali ili ne, ko je rekao da ima 50.000 do 60.000 boraca u Krajini?

8 SVJEDOK: Pa, časni Sude, to je cifra s kojom se baratalo s obzirom da je
9 u Krajini tada bilo negde oko 230.000 stanovnika. I po samoj logici odnosa
10 stanovništva rat... za... sposobnih za rat bi bi... trebalo da ima oko 50.000-
11 60.000 ljudi u celoj Krajini. Međutim, vi znate da se Krajina proteže od Belog
12 Manastira do... do Drniša. Dakle, to je negde... to je... to je tolika granica
13 koju, jednostavno, i da je... da su o... da je ova jedini... da su ove jedinice
14 u ovom broju bile spremne za borbu, nisu se mogle obraniti od... od... od
15 Hrvatske. Međutim, ovo je moja slobodna procjena, ovo je moja lična procena, da
16 je tad za borbu bilo spremno 25.000 do 30.000 vojnika.

17 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Dobro, hvala Vam.

18 Možete nastaviti, gospodin Milovančević.

19 G. MILOVANČEVIĆ: Hvala Vam.

20 P: Iako je... Rekli ste da je srpska delegacija u Ženevi prihvatila
21 sporazum, a da su... da je Hrvatska sutradan napala. Da li znate da li se
22 dogodilo ono što Vam je pomenuo predsednik Milošević? Da li su Ujedinjene nacije

23

24

25

26

27

28

29

30

1 štatile tada Krajinu, teritoriju pod zaštitom Ujedinjenih nacija?

2 O: Pa, časni Sude, to je notorna činjenica. Da su Ujedinjene nacije
3 zaštitile Krajinu, onda bi Krajina opstala. Dakle, mi smo bili zona pod zaštitom
4 Ujedinjenih nacija. Hrvatska, bar po meni, nije napala Republiku Srpsku Krajinu.
5 Napala je, pre svega, Ujedinjene nacije, i mislim da je to činjenica koju ni
6 ovaj časni Sud, ni bilo ko u svetu ne može da ispusti iz vida.

7 P: Hvala Vam. U vezi s jednim podatkom koji ste pokrenuli... koji ste
8 pomenuli, ličnim podatkom, da ste u jednom trenutku otišli iz Siska... rekli ste
9 jednu rečenicu, odgovarajući na moje pitanje: "Otišô sam da me ne ubiju."
10 Doslovno ste tako rekli. Sećate li se toga?

11 O: Da.

12 P: Možete li nam objasniti šta znače te reči? Na koji period vremena se
13 odnosi i ko bi Vas to ubio, gospodine Dobrijević?

14 O: Ja stvarno zamoljavam časni Sud, ali stvarno zamoljavam časni Sud da
15 mi dozvoli nekoliko rečenica vezano...vezane za zločine u Sisku.

16 U Sisku je likvidirano 611 ljudi. Ja sam taj spisak donio ovde.
17 Inzistiram i molim da taj spisak uđe kao dokazni materijal u ovom Tribunalu.

18 611 ljudi je ubijeno u Sisku. Od toga je 99%, da tako kažem, civili.
19 Likvidacije su u Sisku... Sisak je maltene, da tako kažem, Jasenovac bio u
20 Hrvatskoj. Sve ovo šta se događa oko Osijeka, Gospića, to nije ništa u odnosu na
21 ovo što se dešavalo u Sisku.

22 Dozvolite. Ovo sam rekao samo kao uvod, kao premisu. Naime -

23

24

25

26

27

28

29

30

1 P: Molim Vas, molim Vas. Oprostite. Postavio sam Vam konkretno pitanje.
2 Vi odgovarate nešto duže. Ko je koga ubijao i zašto? Možete li u jednoj rečenici
3 reći?

4 O: U Sisku su počele likvidacije krajem 1990., početkom 1991. godine. U
5 ovom spisku koji ja imam postoje dakle tačno imena, prezimena, vreme
6 likvidacije, čak za neke ljude i osobe koje... gde su likvidacije... gde su
7 likvidacije vršene.

8 Dakle, jedna od prvih likvidacija bila je ubistvo gospodina Damjana
9 Žilića, koga su odveli iz rafinerije, sa radnog mesta, a njegova supruga,
10 gospođa Žilić Gligorinčić je bila Hrvatica i predsednik opštine u Petrinji pre
11 rata.

12 Ovoga... dakle, a ubijeni su i ne... mnogi policajci koji nisu
13 prihvatili nova hrvatska obilježja, tzv. šahovnice.

14 Pored toga u Sisku je bilo najviše likvidacija penzionera, i to na
15 području Zelenog Brega. Glavni...

16 P: Oprostite, oprostite. Koji su... koje su nacionalnosti ubijeni ljudi?

17 O: Ja govorim isključivo o ubijenim Srbima. Ima možda pet ili šest ljudi
18 hrvatske nacionalnosti na tom spisku koji su također likvidirani. Dakle, u... u
19 najvećem broju, da ne kažem gotovo svi, likvidirani su Srbi. I...

20 P: Oprostite.

21 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Gospodine Milovančeviću, moramo
22 završiti. Morate danas da završite glavno ispitivanje ovog svedoka. Predugo
23 traje da dobijete odgovor na svoja pitanja.

24 Vi ste postavili pitanje svjedoku konkretno i on može da odgovori u
25 jednoj ili dvije riječi. Ko je htio da ga ubije? To nema nikakve veze sa

26

27

28

29

30

1 gospodinom Damjanom Žilićem. To je sve interesantno, ali to nema veze sa Vašim
2 pitanjem.

3 G. MILOVANČEVIĆ: Hvala, časni Sude. Samo jedna napomena. Ja ću sigurno u
4 vrlo kratkom vremenu završiti glavno ispitivanje, možda za pet minuta.

5 P: Gospodine Dobrijeviću, pitao sam Vas od koga Vam je pretila opasnost
6 i zašto ste hteli da... morali da odete iz Siska? Ko je to hteo da Vas ubije?

7 O: Dozvolite, časni Sude, samo da kažem da je Đuro Brodarac... da je
8 Đuro Brodarac dakle dve godine pre uspostavljanja države Hrvatske, koji je bio
9 poznati hrvatski nacionalista i komandant omladinskih brigada Hrvatske 1968.
10 godine za vreme maspoka...

11 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Izvinite. Izvinite. Ko je pretio da
12 će Vas ubiti? Pitanje je vrlo jednostavno. Mi shvatamo cijeli taj istorijat, ali
13 odgovorite direktno na pitanje koje je postavio branilac.

14 Gospodine Milovančević.

15 G. MILOVANČEVIĆ: Pokušat ću da vodim svedoka, časni Sude. Hvala Vam.

16 P: Gospodine Dobrijeviću, mi se ovde moramo držati procedure koja pred
17 ovim Tribunalom važi. Postavio sam Vam konkretno pitanje. Vi ste govorili o
18 jednoj situaciji. Molim Vas, ko je to vama pretio? Od koga Vam je pretila
19 opasnost, kažete "smrtna opasnost"? Možete li nam reći u jednoj rečenici?

20 O: Pre svega dakle od MUP-a Sisak.

21 P: Hvala.

22 O: Ako... ako je to dovoljno, ali mislim da nije.

23 P: Hvala, hvala. Dovoljno je, dovoljno je. Molim Vas.

24 G. MILOVANČEVIĆ: Molim vas da na monitoru pogledamo jedan dokument
25 Odbrane, 1D0134.

26

27

28

29

30

1 P: Radi se... Pred vama se nalazi, gospodine Dobrijeviću, jedan dokument
2 *Human Rights Watcha* iz septembra 2006. godine. Pročitat ću Vam drugi pasus. On
3 glasi: "Između 1991. i 1992. godine više od 100 hrvatskih Srba su, prema
4 izveštajima, 'nestali' ili ubijeni u i oko Siska, grada na oko 50 kilometara od
5 Zagreba. Oni su bili žrtve kampanje ubijanje i nestanaka, kao i napade i
6 pretnje. U nekoliko slučajeva osumnjičeni počinioci su bili pripadnici Hrvatske
7 vojske ili policije."

8 Da li ovi podaci *Human Rights Watcha* odgovaraju onome stanju koje Vi
9 znate iz 1991. i 1990.?

10 O: Apsolutno, ali...

11 P: Hvala, hvala, hvala. Dovoljno je. Molim Vas. Molim Vas, moramo voditi
12 računa o vremenu.

13 G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude, predlažem da ovaj dokument uvedemo kao
14 dokaz Odbrane.

15 G. WHITING: [simultani prijevod] Časni Sude, nemam prigovor, nego hoću
16 samo da kažem: ne radi se o *Human Rights Watchu*, nego o *Amnesty International*.

17 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala Vam, gospodine Whiting.

18 G. MILOVANČEVIĆ: Zahvaljujem se poštovanim kolegama.

19 SVJEDOK: Primetili smo.

20 G. MILOVANČEVIĆ: Da.

21 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala Vam. Dokument se usvaja u spis.
22 Molim da mu se dâ broj dokaznog predmeta.

23 TAJNIK: [simultani prijevod] Časni Sude, ovo će postati dokazni predmet
24 1013.

25 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala Vam.

26 Izvolite, gospodine Milovančević.

27 G. MILOVANČEVIĆ: Molim da pogledamo još jedan dokument vrlo kratko. To

28

29

30

1 je dokument Odbrane 133. To je dokument *Amnesty Internationala* i kod njega ćemo
2 se zadržati na strani broj 13. Na engleskom tekstu strana 13. Ovo je dokument od
3 13. decembra 2004. godine.

4 Mislim da je na monitoru strana 12, a interesuje nas sledeća strana,
5 broj 13. Tako je. Molim da pogledamo celu stranu pred sobom.

6 P: Ja ću Vam pročitati jedan deo teksta s ove strane, gospodine
7 Dobrijeviću. "Informacije o zločinima protiv srpskog stanovništva u Hrvatskoj, u
8 i oko Siska, grada u centralnoj Hrvatskoj, smeštenom na oko 50 kilometara od
9 Zagreba, ostale su dostupne u ranoj fazi oružanog sukoba. U nekoliko slučajeva
10 lica za koja se sumnja da su njihovi počinioci su bili pripadnici Hrvatske
11 vojske ili policijskih snaga. Između 1991. i 1992. hrvatski Srbi u Sisku i
12 okolini postali su žrtve kampanje ubijanja, otmica, 'nestanaka', napada i
13 pretnji. U novembru 1991. *Amnesty International* je izvestio da je do 21 seljana
14 ubijeno 21. avgusta 1991. godine u selima Kinjačka, Čakale i Trnjani, blizu
15 Siska, kada su hrvatske snage preduzele potragu od kuće do kuće za srpskim
16 paravojnicima koji su ispalili minobacačke granate na Sisak."

17 To je navedeno pod znakom navoda. "U izveštaju objavljenom u martu 1992.
18 *Amnesty International* je izneo podatke o ubistvu 12 hrvatski Srba u Sisku, od
19 kojih su neki bili zaposleni u 'Refineriji nafte INA'."

20 U sledećem pasusu samo jedan deo teksta ću Vam predočiti. Još malo
21 teksta ima svega. "Zločini počinjeni u Sisku, relativno malo poznati izvan
22 Hrvatske, odabrani su kao ilustrativni primeri modela široko rasprostranjenog
23
24
25
26
27
28
29
30

1 nasilja prema civilnom stanovništvu, navodno od strane Hrvatske vojske i
2 policijskih snaga. Po saznanju *Amnesty International* ni u jednom slučaju za ove
3 zločine nije doneta presuda." I posljednji pasus na ovoj strani navodi sledeći
4 tekst: "Klima uznemiravanja hrvatskih Srba, a pogotovo onih osumnjičenih da ne
5 podržavaju nezavisnost Hrvatske, koja je prevladavala u Sisku već na početku
6 konflikta, ilustrovana je objavljivanjem u hrvatskom časopisu "Slobodni tjednik"
7 29. juna 1991. spiska 14 stanovnika Siska. Spisak je sadržavao njihova imena i u
8 nekim slučajevima adrese i brojeve telefone, navodno 'saradnika neprijatelja' i
9 pripadnika jugoslovenske vojne obaveštajne službe KOS."

10 Da li ovi podaci koje iznosi *Amnesty International* 2004. godine
11 odgovaraju stanju o kome ste Vi pokušali da govorite i u nekim detaljima i
12 govorili pred ovim Sudom danas?

13 O: Da, ali ovo su samo minorni podaci i ja bih, stvarno, zamolio časni
14 Sud da meni dozvoli bar nekoliko minuta da elaboriram...

15 P: Gospodine Dobrijeviću. Gospodine Dobrijeviću. Hvala Vam. Dovoljno je,
16 dovoljno je. Molim Vas. Moramo se držati procedure.

17 Sljedeće pitanje koje bih želeo da Vam postavim.

18 G. MILOVANČEVIĆ: Molio bih, časni Sude, da ovaj dokument uvedemo kao
19 dokument... dokaz Odbrane.

20 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Dokument se usvaja u spis. Molim da
21 mu se odredi broj.

22 TAJNIK: [simultani prijevod] Časni Sude, ovo će postati dokazni predmet
23 1014.

24

25

26

27

28

29

30

1 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala Vam.

2 G. MILOVANČEVIĆ:

3 P: Pominjali ste da ste u jednom trenutku bili pripadnik partije čije je
4 sedište minirano. Sećate li se toga, gospodine Dobrijeviću?

5 O: Da.

6 P: Koja je to partija? Podsetite nas kako se zvala i...

7 O: Savez komunista - Pokret za Jugoslaviju.

8 P: Možete li nam reći kakav je odnos hrvatskih vlasti ili zvanične
9 politike bio prema toj partiji u to vreme, 1991. godine?

10 O: Hrvatskim vlastima je najviše smetala bilo kakva jugoslavenska
11 provijencija, da tako kažem. Dakle, Hrvati su, odnosno hrvatska politika tada je
12 željela da bi od SDS-a, jedine, tad, političke partije u Krajini, napravila
13 ekstremnu partiju kako bi bio to pandan njihovim nacionalističkim partijama. I
14 to je bilo opravdanje za njihovo i političko i ostalo secesionističko
15 djelovanje.

16 Međutim, svi mi - a ja sam u to vreme bio član te levice - svi mi koji
17 smo pokušali da kao levičari spasimo, dakle, Jugoslaviju, bili smo na najvećoj
18 meti, ovoga, hrvatske politike i hrvatskih, ovih, sredstava prinude.

19 P: U vezi sa tim jedno pitanje. Kako objašnjavate Vašu tvrdnju da su
20 bili hrvatske vlasti i hrvatska politika protiv partije jugoslovenske
21 orijentacije u situaciji kada Hrvatska insistira da njen predstavnik bude
22 predsednik Jugoslavije 1991. godine? Mislím na gospodina Mesića.

23 O: Pa, Stipe Mesić je praktički iskoristio svoju poziciju da bi
24 dokrajčio Jugoslaviju. A tu je i poznata ona njegova izreka: "Ja sam svoj posao
25
26
27
28
29
30

1 završio. Jugoslavije više nema."

2 P: Hvala Vam. Dovoljno je.

3 O: Ja sam i taj film ponesao, ukoliko nije prikazan /nerazgovijetno/.

4 P: Hvala, hvala. Videli smo ga. Hvala Vam, gospodine Dobrijeviću.

5 Dovoljno je.

6 G. MILOVANČEVIĆ: Molim da kao posljednji dokument koji ćemo danas
7 pogledati - i došli smo do samog kraja ispitivanja, glavnog - pogledamo dokument
8 Odbrane 1D0181.

9 P: Pre nego što se dokument pojavi, reći ću da se radi o sednici,
10 zapisniku Vrhovnog državnog vijeća održanog 12.11.1991. godine. Sada pred sobom
11 vidite stranu tog zapisnika. Piše: "Počinje u 11.15 sati," i piše, "predsedava
12 doktor Franjo Tuđman, predsednik..."

13 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Oprostite. Gospodine Milovančević, da
14 li imate verziju na engleskome ili sam ja dobio nešto pogrešno na svom ekranu?

15 G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude, mi smo to preveli odavno. Trebalo bi da u
16 sistemu postoji i verzija na engleskom. Ja pred sobom imam i u tvrdom ma....

17 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Evo, pojavila se i ta verzija. Hvala
18 Vam.

19 G. MILOVANČEVIĆ: Molim samo da se ova prva strana na B/H/S-u podigne
20 malo da vidimo tekst u celosti. Hvala, dovoljno je.

21 P: Dakle, ovo je zapisnik sa, kako ovde piše, 36. sednice Vrhovnog
22 državnog vijeća, 12.11.1991., predsedava doktor Franjo Tuđman.

23 Dnevni je... Na prvoj strani, ispod ove naznake "predsednik" stoji da
24 gospodin Tuđman otvara dnevni red i pod tačkom 3 dnevnog reda navodi "Odnos

25

26

27

28

29

30

1 prema Saveznoj vladi bivše Jugoslavije".

2 Da li to vidite, gospodine Dobrijeviću?

3 O: Da.

4 G. MILOVANČEVIĆ: Zamolio bih da pogledamo sada stranu 114 na B/H/S-u
5 ovog zapisnika. Na engleskom prevodu to je druga strana.

6 P: Pri samom dnu počinje deo teksta na koji ću Vam skrenuti pažnju.
7 Dakle, skrećem Vam pažnju na reči gospodina Mesića. Predočit ću Vam deo teksta.

8 Gospodin Mesić kaže na tom sastanku državnom vrhu Hrvatske: "Mogu li ja
9 nešto? Jer imam još nekih informacija koje vas svakako interesuju."

10 To kaže na početku prvog pasusa. Preskačem deo teksta kao da bismo
11 ubrzali postupak.

12 I onda u drugom pasusu kaže naime: "Ja sam preko jedne korčulanske veze
13 došao do mogućnosti da se sretnem s Andreottijem. Nije mi ona izgledala tako
14 čvrsta, pa sam, bojeći se kompromitacije išao, kako se ono kaže, grlom u jagode,
15 ne zato što je korčulanska veza, nego nekako mi nije izgledalo..."

16 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Vaš kolega želi nešto reći.

17 G. WHITING: [simultani prijevod] Ja se izvinjavam. Želio bih uložiti
18 prigovor. Čekao sam trenutak. Nisam bio siguran.

19 Ja sam bio obaviješten da će ovaj dokument biti upotrijebljen trenutak
20 prije današnje sjednice tako da nisam znao što će biti pročitano, ali, videći
21 šta se sada čita, moj prvi prigovor se tiče relevantnosti. Čini mi se da će...
22 da se ovdje radi o raspadu Jugoslavije, jednoj od tema o kojoj je Vijeće reklo

23

24

25

26

27

28

29

30

1 da ne treba više izvoditi dokaze, dakle o pregovorima pod Carringtonom,
2 Vanceovim planom, itd. Čini mi se da se o tome radi.

3 Kao drugo, želio bih prigovor iznijeti na temelju pitanja koji su
4 temelji za ovo. Ne znam kako ovaj svjedok može govoriti bilo o tom sastanku,
5 bilo o samom transkriptu.

6 G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude, ova tema nije raspad Jugoslavije. Mi se,
7 naravno, sa kolegom... poštovanim kolegom tužiocem ne slažemo. Nije se radilo o
8 raspadu Jugoslavije, nego o razbijanju Jugoslavije, a ovaj... konkretno,
9 dokument govori o ponašanju predsjednika Predsedništva Jugoslavije, tada
10 Hrvata... člana iz Hrvatske Stipe Mesića kao predsjednika Predsedništva
11 Jugoslavije.

12 Mi smo ovde puš...pusta... gledali jedan film o njegovoj čuvenoj
13 rečenici, pa je bilo sporno da li je on to izgovorio i šta je mislio. Da bismo
14 dobili odgovor na taj film, potrebno nam je pogledati ovaj zapisnik. Drugo,
15 mnogo šta će biti jasnije kada se ovaj kratki zapisnik pogleda.

16 A svedok je dao osnovu da se preko njega uvede ovaj dokument. Rekao je:
17 "Stipe Mesić je došao u Predsedništvo iz Hrvatske da bi kao predsednik
18 Jugoslavije razvijao... razbijao tu zemlju", i citirao čak njegovu rečenicu: "I
19 završio sam posao... zadatak. Jugoslavije više nema."

20 Dakle, i jedan i drugi osnov za prigovor su potpuno neosnovani.

21 G. WHITING: [simultani prijevod] Časni Sude, želim samo napomenuti da je
22 datum dokumenta 12. novembar 1991. i ne bih rekao da je gospodin Mesić tog dana
23 bio predsjednik Predsjedništva. Dakle, kao prvo, netočno je tvrditi da je to
24 rečeno u vrijeme kada je on bio predsjednik Predsjedništva, a, u svakom slučaju,

25

26

27

28

29

30

1 još uvijek je jedna od nerelevantnih tema.

2 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Kad ste već na nogama, gospodine
3 Milovančeviću, molim Vas, možete li reći koji je Vaš odgovor na drugo pitanje
4 prigovora, naime na relevantnost dokumenta ili, zapravo, to što je Vijeće to
5 odbacilo?

6 G. MILOVANČEVIĆ: Ovu temu, mislim da Veće nije odbacilo. Reći ću i
7 zašto. Mi smo pred ovim Sudskim većem gledali film snimljen 05.12.1991., kada
8 gospodin Mesić govori u Saboru Hrvatske i kaže: "Mislim da sam zadaću izvršio.
9 Jugoslavije više nema", i dobija aplauz u Saboru Hrvatske. To je bilo dakle
10 gotovo mesec dana nakon ovog dokumenta. To je prva stvar. Druga stvar, ovaj
11 dokument je vrlo bitno i suštinski vezano za odluke Badinterove komisije.
12 Gospodin tužilac je te odluke, odluke te komisije o stanju i statusu
13 jugoslovenskih republika i Jugoslaviji kao države koristio u ovom postupku i
14 izvodio određene tvrdnje i dokaze. Ovim dokumentom mi dajemo osvrt na rad te
15 Badinterove komisije, odnosno dajemo Sudskom veću mogućnost da proceni šta je ta
16 komisija radila. Ovaj dokument je pre donošenja odluka Badinterove komisije i
17 vrlo je interesantno šta u njemu piše.

18 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Ja se 100% slažem s Vama, gospodine
19 Milovančeviću, da smo vidjeli snimak toga da je gospodin Stipe Mesić izgovorio
20 upravo one riječi, međutim to je bilo prije usmenog naloga Vijeća kojim su
21 isključene određene teme.

22 E, sad, dok ja sjedim ovdje, ja se ne mogu sam sjetiti da li je ta tema
23 bila isključena ili nije. Gospodin Whiting kaže da jeste; Vi kažete da nije, ali

24

25

26

27

28

29

30

1 Vaše opravdanje da je Tužilaštvo izvodilo dokaze o tome, to je... Mnogo od ovih
2 stvari koje smo mi isključili smo isključili upravo zbog toga što je puno
3 dokaznog materijala predočeno u vezi s time i Vijeće je reklo: "A sad je dosta."
4 Ta video snimka je bila puštena prije našeg naloga. U međuvremenu je, dakle
5 nakon te snimka, Vijeće izdalo nalog kojim je reklo da smo dobili dovoljno
6 informacija o tome. Dakle, molim Vas, možemo samo na temelju naloga utvrditi da
7 li je ova tema jedna od onih isključenih ili ne, a ne na temelju toga da li je
8 Tužilaštvo izvodilo dokaze o tome.

9 G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude, Odbrana će prihvatiti stav poštovanog
10 kolege tužioca da je ovaj dokument suvišan samo ako nam izjavi sada da prihvata
11 da je se... Hrvatska vršila nasilnu secesiju od Jugoslavije. Onda mi nemamo šta
12 da dokazujemo. A to je pitanje broj 1 u ovom predmetu, časni Sude. Pitanje broj
13 1. Ako kolega tužilac to izjavi, mi nemamo šta da insistiramo dalje, a to da li
14 je dovoljno dokaza izvedeno na ovu temu je pitanje koje zaslužuje veliku pažnju,
15 časni Sude. Mi smo o tim pitanjima kupili sitne fragmente kroz unakrsno
16 ispitivanje svedoka i kroz sporadične odgovore, a ovde imamo dokument iz
17 hrvatskog državnog vrha, dakle dokument u kome hrvatski predstavnik u
18 jugoslovenskom vrhu vrlo precizno govori šta je radio i šta su drugi radili,
19 vrlo kratko. A kolega tužilac - pošto sedi svedok ovde - časni Sude, u svojoj
20 optužnici priča potpuno suprotno tome. To je razlog zbog koga mi insistiramo da
21 se ovaj dokument uvede i završili smo s ovim svedokom. Više ni drugih pitanja,

22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 ni drugih dokumenata nema, časni Sude.

2 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Želite li odgovoriti, gospodine
3 Whiting?

4 G. WHITING: [simultani prijevod] Ne, časni Sude. Ja ustrajem na svojem
5 prigovoru, ali ne želim iznijeti dalju argumentaciju.

6 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Možda mi na ovo pitanje mogu
7 odgovoriti gospodin Milovančević i gospodin Whiting.

8 Da li je ovo prvi puta da Obrana pokušava izvesti dokaze ove prirode,
9 dakle koje se tiču ove teme, ili je Obrana već ranije izvodila dokaze u vezi sa
10 upravo ovo temom?

11 G. WHITING: [simultani prijevod] Mislim da su to dva različita pitanja.
12 Odgovor na prvo pitanje: nešto ove prirode, mislim da je to prvi put. Mislim da
13 nismo koristili transkripte sa razgovora hrvatskih rukovodilaca, koliko se ja
14 sjećam. Dakle, nešto ove prirode, po prvi put.

15 Ali da li su se prvi puta izvodili dokazi o toj temi, to svakako ne, jer
16 se toj temi vraćamo iznova i iznova. Hrvatska se nasilnim putem vršila secesiju.
17 To smo čuli puno puta. Ne samo da je puno dokaza izvedeno o tome, ja čak nisam
18 siguran ni koja je relevantnost čak i te tvrdnje za navode iz optužnice.

19 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Mogao bih i ja možda pomoći sutkinji
20 Nosworthy da se prisjeti. U jednoj fazi tokom izvođenja dokaza Obrane došlo je
21 do spora o tome koje su konkretne riječi bile gospodina Mesića, i Obrana nam je
22 pustila jedan snimak gdje smo čuli te njegove riječi. Ovom temom smo se već
23 ranije bavili.

24

25

26

27

28

29

30

1 G. MILOVANČEVIĆ: Oprostite, teško mi je da se... da se složim sa tom
2 konstatacijom. Sa ovom temom se na ovaj način nismo bavili. Kolega tužilac je
3 rekao jednu stvar koja je mene iznenadila. Zašto bi ovo bilo relevantno?
4 Protokol II, časni Sude, Ženevskih konvencija iz 1949. godine u svom članu 1,
5 točka 2, kaže da je oružana pobuna, za razliku od građanskog rata, da je oružana
6 pobuna u isključivoj nadležnosti države u kojoj se pobuna događa i koju pobunu
7 ta država može suzbijati svim sredstvima.

8 To je ključno pitanje o kome će morati ovo časno Veće da povede vrlo
9 pažljivo računa. Dakle, to je odredba međunarodnog prava. Član 3 Protokola II
10 Ženevskih konvencija - dakle taj Protokol II je usvojen 1977. uz Ženevske
11 konvencije iz 1949. - član 3 govori da se građanski rat u jednoj zemlji ni u kom
12 smislu - parafraziram od... teksta člana... člana 3 Protokola II - da se... da
13 se građanski rat ni u kom smislu ne može upotrebiti za nezakonito delovanje
14 protiv suverene zemlje, visoke strane ugovornice - to je ovde Jugoslavija. I
15 12.11. 1991. godine je period kad Jugoslavija postoji, časni Sude, i to je
16 period kad njen predsednik Stjepan Mesić radi nešto što bi ovaj časni Sud
17 trebalo vrlo da interesuje. Mi o tome nemamo nijedan do...dokaz, nijedan dokaz
18 izveden. To šta je neki političar izjavio u novinama, kratko, to je... to je
19 nešto što je novinski članak, časni Sude. Pa, nećemo valda naše odluke bazirati
20 na novinskim člancima. Ovo je transkript sa sastanka državnog vrha Hrvatske koji
21 direktno obrađuje temu vezanu za Protokol II uz Ženevske konvencije iz 1949.

22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 godine, a kolega tužilac me pita - ja sam zaista iznenađen - zašto je ovo
2 relevantno. Pa, ja ne znam šta sam ovde radio deset meseci, časni Sude. Pa, mi
3 ovde sudimo na osnovu međunarodnog prava. Optužnica je vezana za ratni sukob na
4 području jedne zemlje i ovo je sud osnovan za Jugoslaviju. Sama činjenica da je
5 Sud osnovan za /nerazgovijetno/ sukobe na području Jugoslavije upućuje na jednu
6 zemlju. E, sad bi kolega tužilac da me spreči da o tome izvodim dokaze pod
7 izgovorom da je Veće neku odluku donelo. Pa, odlu... Veće ne može prejudicirati
8 stav ni po činjeničnim, ni u pravnim pitanjima. Može oceniti da li je neka tema
9 dovoljno obrađena, a ja vam skrećem pažnju da ova tema je samo ovlaš /u
10 engleskom transkriptu: "prekomjerno"/ dodirnutu, da će ona biti predmet
11 veštačenja našeg eksperta.

12 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Gospodine Milovančeviću, hvala Vam na
13 ovoj Vašoj dugoj i učenoj argumentaciji.

14 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Samo jedan trenutak prije nego
15 što nastavite.

16 U pretposljednem redu onog što ste rekli, da li ste mislili "površno"
17 ili "prekomjerno", kao riječ "*superfluously*" ili "*superficially*"?

18 G. MILOVANČEVIĆ: Ja sam... Časni Sude, hvala Vam na pitanju. Upotrebio
19 sam jedan termin, "ovlaš", dakle površno, dakle vrlo malo, vrlo skromno.

20 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala Vam, hvala Vam. Dakle, nakon
21 što sam se zahvalio na Vašem učenom govoru, Vi ste skočili nakon mojih riječi.
22 Jesam li ja to bio u krivu kada sam rekao da je Obrana pustila snimak gospodina
23 Mesića, koji je govorio, kako bi se utvrdilo koje su, konkretno, riječi koje...?
24 Jer ste Vi počeli govoreći da se ne možete složiti s onim što sam ja govorio, a
25 jedino što sam ja rekao bilo je da sam podsjetio sutkinju Nosworthy da je pušten
26 jedan video snimak koji nam je dostavila Obrana i predočila ga, u kojem je

27
28
29
30

1 gospodin Mesić izgovorio te riječi. Vi ste to upravo pustili jer je bilo sporno
2 koje su, konkretno, njegove riječi bile.

3 Ako smatrate da je puštanje tog snimka i dokazni materijal koji je
4 izvođen iz toga da se on nije bavio tom temom, ja sam spreman da se izvinim i da
5 kažem da sam u krivu. Da li je to bila suština oko koje se nismo složili?

6 G. MILOVANČEVIĆ: Ne, časni Sude. Možda sam ja otišao napred. Vi ste,
7 zaista, govorili o tom filmu, o tom *clipu* i to je potpuno nesporno. I ovo što Vi
8 kažete je tako. Dakle, pušten je film i mi smo proveravali šta je to, konkretno,
9 na tom *clipu* rečeno.

10 Ali sam želeo da kažem nešto drugo: da mi puštanjem tog filma nismo
11 obradili ovu temu. Ja sam shvatio da Vaše objašnjenje, da je vezano za sâm ovaj
12 prigovor koji je dao poštovani kolega tužilac. Dakle, ja sam otišao dalje i
13 govorio sam o neslaganju sa prirodom prigovora. Dakle, to nije bilo nešto što se
14 odnosi na Vas, nego na poštovanog kolegu tužioca.

15 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Ja sam samo želio još podsjetiti
16 sutkinju Nosworthy da smo se tom temom bavili. To je bilo sve.

17 G. MILOVANČEVIĆ: Hvala Vam.

18 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Mislim da bi Vijeće trebalo donijeti
19 odluku o Vašem prigovoru. Imajući na umu da je ovo prvi put da slušamo iskaz o
20 ovoj temi, mislim da ću dozvoliti gospodinu Milovančeviću da nastavi, naime jer
21 prvi put imamo ovaj transkript sa sjednice hrvatskih vlasti.

22 Izvolite, gospodine Milovančeviću.

23

24

25

26

27

28

29

30

1 G. MILOVANČEVIĆ: Zahvaljujem se, časni Sude.

2 P: Gospodine Dobrijeviću, pročitao sam Vam tekst... počeo sam da čitam
3 tekst sa ove strane koja na B/H/S-u nosi oznaku 114, u kome gospodin Mesić
4 govori da je otišao preko privatne korčulanske veze u posetu... u Italiju u
5 posetu Andreottiju. U nastavku, u trećem pasusu, gospodin Mesić kaže: "Mislim da
6 je dobro da sam bio tamo. Andreotti je tražio neke informacije koje su za njega
7 sada iznenađujuće."

8 Preskačem se... preskačem sledeći pasus i čitam nastavak teksta na s -

9 G. MILOVANČEVIĆ: To bi trebalo da bude, za časni Sud - samo da pogledam
10 stranu - strana 16 prevoda.

11 P: Gospodin Mesić u nastavku kaže - dakle bio je kod Andreottija i kaže:
12 "Ali ono što je najvažnije za nas," on kaže ovako, "da je diplo..."

13 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Kažete strana 16. A na engleskom?

14 SUDAC HOEPFEL: [simultani prijevod] Ali ima samo 12 stranica.

15 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] U verziji na engleskom imamo samo 12
16 stranica.

17 G. WHITING: [simultani prijevod] Mislim da moj kolega želi reći da je to
18 gdje piše strana 16, ali na dnu stranice. Prevod na engleskom... tamo se
19 preskaču stranice. To su samo izvaci. Nije potpuni prevod.

20 G. MILOVANČEVIĆ: Hvala.

21 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Izvinjavam se. Da, sada smo pronašli.

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 SUDAC HOEPFEL: [simultani prijevod] To je dakle strana 4 od njih 12
2 ukupno. U redu.

3 G. MILOVANČEVIĆ: Tako je, časni Sude.

4 P: Nastavlja gospodin Stipe Mesić na sastanku sa gospodinom Tuđmanom.
5 Ali ono što je najvažnije za nas, on kaže ovako, "... da je diplomacija Hrvatske
6 bila dobra, da je koristila sve mogućnosti da se Hrvatska prikaže u
7 najdemokratičnijem svetlu i da je to sada naša prednost, da zbog toga... To je
8 ovako sada on meni iznio podatak, koji jedino mogu predsjedniku Republike izneti.
9 Računam da ovo neće ići dalje, da neće biti više dalje..."

10 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Molim Vas, polako čitajte zbog
11 prevodilaca. Oni nemaju original, tj. prevod na engleski.

12 G. MILOVANČEVIĆ: U sledećem pasusu kaže, naime, citira gospodin Mesić
13 reči Andreottija: "Austrija, Nemačka i Italija bi išle na separatno priznanje
14 Hrvatske ukoliko to Evropska zajednica ne prihvati. Ja sam od njega već
15 dogovorio da se vidim s Genscherom, što bi vjerovatno napravio sutra ili
16 prekosutra."

17 Još jedan deo teksta ovde ima koji me interesuje. Oprostite.

18 Kaže u nastavku gospodin Mesić, na strani 116 B/H/S-a: "Ali ja sam došao
19 tamo tobože iz Jugoslavije. Prema tome ja, kako god bila moja funkcija, kako god
20 ona ne funkcionirala, ja sam, ipak, s te pozicije iznosio da je jedino rješenje
21 priznavanje realiteta."

22

23

24

25

26

27

28

29

30

1 I stižem do samog kraja: "Kaže ovako: da nama smetnje dovoljno čini lord
2 Carrington. To mi je u poverenju rekao. On je," dakle lord Carrington, "iznio i
3 samom Andreottiju podatak da je od Miloševića čuo... da je od Miloševića čuo da
4 je 27 srpskih sela razoreno, što je hrvatska vojska razorila i protjerala Srbe,
5 da je Milošević rekao da nema niti pedlja zemlje koje traži, da bi to trebalo
6 bili nekakva velika Srbija, da njega interesuju samo prava Srba u Hrvatskoj."

7 Da li to vidite pred sobom, gospodine Dobrijević?

8 O: Da.

9 P: U vreme kada ste Vi boravili na teritoriji Banije i u celom kasnijem
10 periodu vremena, da li ste... da li mislite da su ovi podaci koje gospodin Mesić
11 iznosi Tuđmanu nešto što se, zaista, dešavalo?

12 O: Da, apsolutno. Ja mislim da ovo čak potvrđuje i čitavo moje
13 svedočenje, a i onu tezu koju dosad još i nisam uspio da iznesem.

14 P: Da li znate kada je Badenterova komisija donela svoje mišljenje - ili
15 Badinterova komisija?

16 O: Pa, ne mogu se sad setiti... setiti datuma, ali mi je poznat taj
17 događaj.

18 P: Kakvo je Vaše mišljenje kao pravnika i kao svedoka tog vremena o radu
19 Badenterove /?Badinterove/ komisije u svetlu ovoga što kaže gospodin Mesić?
20 "Andreotti mi je obećao da će Italija, Austrija i Nemačka priznati Hrvatsku ako
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 to ne učini Evropska zajednica."

2 O: Ma, ja bi na ovo pitanje odgovorio otprilike na isti način: na koji
3 su se stvari odvijale 1941. godine, odvijale su se i 1991. godine. Isti sponzori
4 koji su tad ratovali u... u Jugoslaviji i sad su se po...pojavili u Hrvatskoj.

5 Dakle, to je neosporno da je i, pre svega, katolička crkva, pa zatim
6 Nemačka, Italija, Austrija, itd., da su bili na strani Hrvatske i zbog toga je
7 Hrvatska i uspjela da se reši Srba i da napravi genocid nad srpskim narodom i
8 napravi sebi državu na genocidu srpskog naroda, jer je poznato da je posle ovih
9 događaja pola milijona Srba napustilo Hrvatsku.

10 P: Hvala Vam.

11 G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude, ja sam došao do samog kraja ispitivanja i
12 više pitanja nemam. Molim samo da se ovaj dokument uvede kao dokaz Odbrane.

13 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Dokument se uvrštava u spis i molim
14 da mu se dodijeli broj.

15 G. WHITING: [simultani prijevod] Želim napomenuti da smo pročitali dva
16 paragrafa iz jednog dokumenta od 100 stranica. 12 stranica je samo prevedeno na
17 engleski. Ja nisam siguran da li Obrana ima namjeru da uvrsti cijeli dokument.
18 Ja nisam pročitao ni tih 12, a kamoli cijelih 100 stranica. Možda bi odluka
19 mogla biti odložena do ponedjeljka kako bih ja imao priliku da to razmotrim.

20 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Samo malo. Da li Vi imate tih 100
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

1 stranica na engleskom?

2 G. WHITING: [simultani prijevod] Da, mi smo napravili prevod.

3 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Izvolite, gospodine Milovančeviću.

4 G. MILOVANČEVIĆ: Časni Sude, ja se ne protivim predlogu poštovanog
5 kolege tužioca da Vi donesete odluku nakon što on pogleda dokument. Zaista, ako
6 to nije danas... ako danas nije pogledao ceo dokument, nema razloga da to ne
7 učini u ovoj pauzi do ponedjeljka.

8 Ali sam želeo samo da kažem jednu napomenu, da smo mi ovaj dokument
9 dobili od poštovanih kolega iz Tužilaštva po pravilu 68 kao potencijalni
10 oslobađajući materijal pre nekoliko godina. Dakle, ovo je dokument Tužilaštva, a
11 mi smo preveli samo one stvari koje su se nama, od tih 100 strana, učinile
12 relevantnim.

13 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Da, da. To je rekao već tužilac i oni
14 su već potvrdili da imaju prevod i da ste dobili dokument od njih.

15 Dakle, u tom slučaju će se odluka o uvrštenju dokumenata odložiti do
16 ponedjeljka.

17 Izvolite.

18 SUDAC HOEPFEL: [simultani prijevod] Gospodine, s obzirom da sam ja iz
19 Austrije, moram reći da me malo pogodilo ovo što ste rekli da je Austrija jedan
20 od sponzora Drugog svjetskog rata. Da li ste to stvarno željeli reći ili je
21 došlo do greške?

22 SVJEDOK: Pa, kad je u pitanju Drugi svetski rat, tu mogu da budem i malo
23 tolerantniji kad je u pitanju Austrija, međutim kada je ovaj rat u pitanju, onda
24 apsolutno ne. Vi znate da su 23 aviona, MIG-a... MIG-a...

25 SUDAC HOEPFEL: [simultani prijevod] Ne, ne, ne. Nisam Vas molio da
26 budete tolerantni, nego da budete točni. Da li ste Vi stvarno rekli da je
27 Austrija jedan od sponzora Drugog svjetskog rata? Da ili ne?

28 SVJEDOK: Pa, ne mogu odgovoriti sa "da"...

29 SUDAC HOEPFEL: [simultani prijevod] Da ili ne?

30

1 /prijevod engleskog transkripta: "SVJEDOK: Ne."/

2 SUDAC HOEPFEL: [simultani prijevod] Svjedok ne može odgovoriti na
3 pitanje sa "da" ili "ne". Dobro, to je u redu. Hvala.

4 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala Vama.

5 Gospodine Milovančeviću, da li ste rekli da ste sada završili sa glavnim
6 ispitivanjem.

7 G. MILOVANČEVIĆ: /prijevod engleskog transkripta: "Da,"/ časni Sude.
8 Hvala Vam. Dakle, ja sam završio sa glavnim ispitivanjem. Više pitanja nemam.
9 Hvala.

10 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala.

11 G. MILOVANČEVIĆ: Oprostite, časni sudija Moloto. Kada su u pitanju...
12 kada je u pitanju ovo što je svedok rekao i što je pominjao časni sudija
13 Hoepfel, Odbrana zna da je 1938. postojao *Anschluss* Austrije i da, jednostavno,
14 su to istorijske činjenice koje su van predmeta ovog postupka, tako da zbog toga
15 nismo insistirali dalje na ovim pitanjima. Hvala Vam.

16 SUTKINJA NOSWORTHY: [simultani prijevod] Ja mislim da možda nije da se
17 nastavimo baviti ovom temom.

18 SUDAC HOEPFEL: [simultani prijevod] Ja sam samo postavio pitanje o
19 povijesti i njegovim saznanjima, i da je to bilo dovoljno. Hvala.

20 SUDAC MOLOTO: [simultani prijevod] Hvala svima.

21 Hvala. U tom slučaju prekidamo s radom do ponedjeljka, 15. /u engleskom
22 transkriptu: "13."/ novembra u dva i petnaest u sudnici 2.

23 SUDSKA SLUŽBENICA: [simultani prijevod] Ustanite, molim.

24

25

26

27

28

29

30

1 ... Sjednica završena u 19.04h.
2 Nastavak zakazan za ponedjeljak,
3 13.11.2006. u 14.15h.
4
5
6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16
17
18
19
20
21
22
23
24
25
26
27
28
29
30

petak, 10.11.2006.

Predmet br. IT-95-11-T

Ovaj transkript je izrađen na osnovu zvaničnog zvučnog zapisa na jeziku regiona načinjenog tokom sudskog postupka, poštujući *verbatim* pravilo (doslovan zapis, od riječi do riječi). Kako su na suđenju korišteni bosanski, hrvatski i srpski jezik (B/H/S), ovisno o originalnom govorniku odnosno prevodiocu, tako su sva tri jezika zastupljena i u transkriptu. Ukoliko se govornik na suđenju služio nekim drugim jezikom osim navedenih, zapisan je simultani prijevod prevodioca na B/H/S. Članom 33 Statuta Međunarodnog suda utvrđeno je da su radni jezici Međunarodnog suda engleski i francuski. U slučaju razlike između ovog transkripta i verzije na engleskom ili francuskom jeziku, verzija transkripta na radnom jeziku bit će mjerodavni dokument. Numeracija stranica transkripta je u potpunosti uskladena sa transkriptom na engleskom jeziku.